ĪPAŠAIS ZIŅOJUMS 21/2026 LV

REPowerEU plāna īstenošanai nepieciešams papildu impulss

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

Punkts

01–21 | Galvenie vēstījumi 01

01–10 | Kāpēc šī joma ir svarīga

11–21 | Mūsu konstatējumi un ieteikumi

12–15 | Galvenie ES instrumenti, ko Komisija izmanto, lai pārvaldītu *REPowerEU* plānu, nenodrošina tā īstenošanas efektīvu uzraudzību un vadību

16–17 | Nevar uzskatīt, ka ANM, izmantojot tā *REPowerEU* nodaļas, ir galvenais virzītājspēks plāna *REPowerEU* mērķu sasniegšanai.

18–21 | ES ir ievērojami samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, bet *REPowerEU* ANM pasākumi var sniegt tikai ierobežotu ieguldījumu tīras enerģijas ražošanas jaudā un pārrobežu starpsavienojumos.

22–93 | Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem 02

22–38 | Galvenie ES instrumenti, ko Komisija izmanto, lai pārvaldītu *REPowerEU* plānu, nenodrošina tā īstenošanas efektīvu uzraudzību un vadību

22–23 | *REPowerEU* plānā bija paredzēts izmantot ES enerģētikas savienības un klimata rīcības un ANM pārvaldības sistēmu galvenos rīkus.

24–32 | Pārskatītie NEKP un ANM *REPowerEU* nodaļas nav pietiekamas, lai sasniegtu visus *REPowerEU* plāna mērķus un mērķrādītājus

33–38 | Progresa ziņojumi nespēj virzīt un uzraudzīt *REPowerEU* plāna īstenošanu

39–56 | ANM ar tā *REPowerEU* nodaļām nevar uzskatīt par galveno virzītājspēku *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanai

39–46 | Ar plānu *REPowerEU* saistītās papildu investīcijas līdz šim ir ievērojami mazākas par aplēstajiem 300 miljardiem EUR, kas investīcijām vajadzīgi līdz 2030. gadam

47–56 | ANM *REPowerEU* nodaļās netika pietiekami risināti daži Eiropas pusgada stratēģiskie uzdevumi, tostarp pārrobežu starpsavienojumi

57–93 | ES ir ievērojami samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, bet *REPowerEU* ANM pasākumi var sniegt tikai ierobežotu ieguldījumu tīras enerģijas ražošanas jaudā un pārrobežu starpsavienojumos.

58–65 | Lai gan ES atkarība no Krievijas fosilā kurināmā ir samazinājusies, problēmas joprojām pastāv

66–77 | ANM *REPowerEU* pasākumi ar skaidriem kvantitatīviem mērķiem nodrošina tikai nelielu tīras enerģijas ražošanas jaudas pieaugumu, galvenokārt saules enerģijas jomā

78–82 | Tas, ka ANM *REPowerEU* nodaļās nav pievērsta pietiekama uzmanība pārrobežu savienojumiem, liecina par neizmantotu iespēju palielināt vienotā elektroenerģijas tirgus efektivitāti un veicināt tā integrāciju

83–93 | Bieži kavējumi ANM finansēto pasākumu īstenošanā *REPowerEU* nodaļās un pierādījumu bāze *REPowerEU* plāna sasniegumu novērtēšanai ir nepietiekami

Pielikumi

I pielikums. Par revīziju

II pielikums. Apstiprināto ANM *REPowerEU* nodaļu paredzamās izmaksas (ES-27, EUR, 2025. gada oktobris)

III pielikums. Galvenie tiesību akti un iniciatīvas, kuru mērķis ir sasniegt enerģētikas savienību un cīnīties pret klimata pārmaiņām

IV pielikums. Saites uz papildu tehnisko informāciju

V pielikums. NEKP investīcijas, par kurām ziņots dalībvalstu 2025. gada divgadu progresa ziņojumos un ANM *REPowerEU* nodaļās

VI pielikums. Naftas un gāzes imports no Krievijas (ES-27, 2021.–2024. gads)

VII pielikums. Finanšu instrumenti kā ANM pasākumi *REPowerEU* nodaļās

VIII pielikums. *REPowerEU* darbības rādītāji, kas iekļauti priekšlikumā par darbības uzlabošanas sistēmas regulu pēc 2027. gada un attiecas uz mūsu revīzijas tvērumu

IX pielikums. Revīzijas laikā pārbaudīti ANM finansētie pasākumi, kas ietverti *REPowerEU* nodaļās – piecās dalībvalstīs

Saīsinājumi

Glosārijs

Komisijas atbildes

Laika grafiks

Revīzijas darba grupa

01 Galvenie vēstījumi

Kāpēc šī joma ir svarīga

01 Krievijas iebrukums Ukrainā un tā ģeopolitiskās sekas ir izraisījušas milzīgus traucējumus enerģijas tirgu darbībai ES, jo ES ir lielā mērā atkarīga no fosilā kurināmā, kas importēts no Krievijas. Līdz 2022. gadam Krievija bija galvenā Eiropas Savienības energoresursu piegādātāja, nodrošinot 26–27 % no kopējā ES enerģijas importa[1]. Naftas imports no Krievijas 2021. gadā veidoja 27 % no ES kopējā importa. ES 2021. gadā importēja aptuveni 155 miljardus kubikmetru (mljrd. m3) Krievijas gāzes, kas veidoja vairāk nekā 40 % no ES gāzes patēriņa un 45 % no tās gāzes importa. Dažās dalībvalstīs atkarības līmenis no Krievijas fosilā kurināmā bija vēl augstāks.

02 Kopš 2021. gada dabasgāzes cenas ES ir ievērojami pieaugušas. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022. gada februārī cenas sasniedza augstāko punktu – 70 ASV dolārus par miljonu britu siltumvienību –, bet no 2023. gada vidus tās atkal samazinājās līdz 9–15 ASV dolāriem. Salīdzinājumam – pirmskara diapazons bija no 3 līdz 9 USD dolāriem. Dabasgāzes cenas ES ir ievērojami augstākas nekā ASV (sk. ***1. attēlu***).

[1] *Eurostat*, Krievijas enerģijas imports samazinājās par 6,1 miljardu EUR, 2022. gada 22. novembris.

1. attēls | Dabasgāzes mēneša cenas ASV un Eiropā no 2017. gada janvāra līdz 2025. gada jūlijam

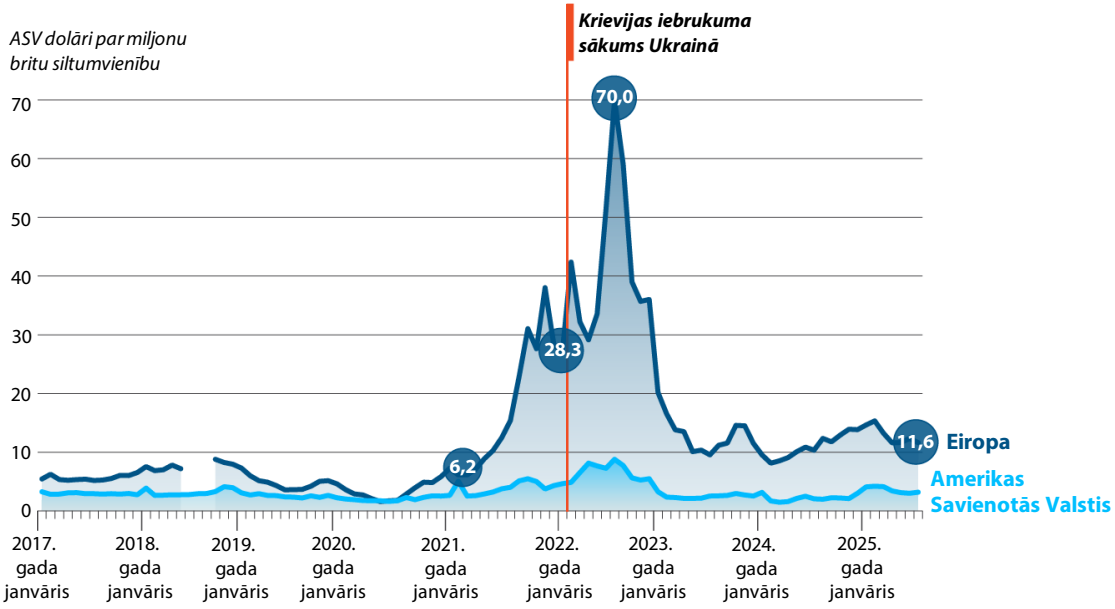

Avots: ERP, pamatojoties uz statistikas datiem.

03 2022. gada maijā pēc Eiropadomes pieprasījuma Komisija nāca klajā ar *REPowerEU* plānu. *REPowerEU* plāna mērķis ir "strauji samazināt mūsu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, veicot ātru pāreju uz tīru ekonomiku un apvienojot spēkus, lai izveidotu noturīgāku energosistēmu un pilnvērtīgu enerģētikas savienību". Plānā tika ierosināts darbību kopums ar pieciem mērķiem, dažu galveno ES mērķrādītāju vērienīgums tika palielināts tiesību aktu paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %" (atjaunīgo energoresursu īpatsvars ES bruto enerģijas galapatēriņā palielinājās līdz 42,5 %, papildu 103 gigavatiem (GW), kas ražoti no saules un vēja atjaunīgajiem energoresursiem (AER), un 11,7 % enerģijas pieprasījuma samazināšanai). Katras dalībvalsts devumu kopējā AER mērķrādītājā aprēķina, pamatojoties uz Pārvaldības regulā izklāstītajiem noteikumiem. Šie devumi ir būtiski, lai sasniegtu ikgadējos SEG emisiju mērķrādītājus, kas noteikti Kopīgo centienu regulā. Komisija ir pilnvarota novērtēt atbilstību konkrētajiem mērķrādītājiem. Turklāt *REPowerEU* plānā atkārtoti tika uzsvērts, cik svarīgi ir stiprināt pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumus (sk. arī ***2. attēlu***).

2. attēls | *REPowerEU* plāna mērķi

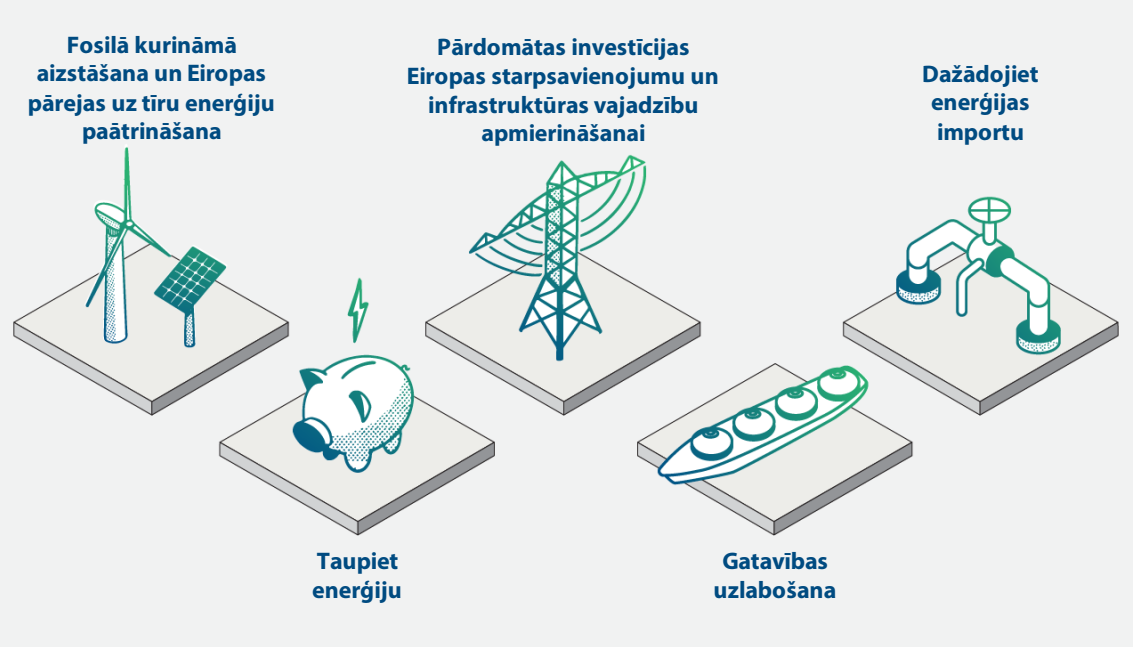

Avots: ERP.

04 Saskaņā ar ES politikas satvaru enerģētikas savienībai un rīcībai klimata jomā dalībvalstīm bija jāpārskata savi **nacionālie enerģētikas un klimata plāni (NEKP)** un jāiesniedz tie Komisijai līdz 2023. gada vidum. Pēc *REPowerEU* plāna pieņemšanas 2022. gada maijā šīm pārskatīšanām bija jāatspoguļo arī galveno "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķrādītāju vērienīgākie mērķi. Dalībvalstīm bija jāprecizē nacionālie mērķi un mērķrādītāji, kam bija jābūt vērienīgākiem nekā sākotnējiem NEKP, kā arī pārskats par attiecīgajām rīcībpolitikām un pasākumiem. Komisijai bija jānovērtē šie mērķi un mērķrādītāji un jāsniedz ieteikumi, kas jāņem vērā, pieņemot galīgos pārskatītos plānus[2]. Galīgie pārskatītie NEKP tika kopīgi izvērtēti 2025. gada maijā[3].

[2] Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību, 14. pants.

[3] Skatīt Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES mēroga novērtējums par galīgajiem atjaunināta jiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem. Savienības 2030. gada enerģētikas un klimata mērķu sasniegšana", COM/2025/274 final.

05 Komisija 2022. gada maijā aplēsa, ka *REPowerEU* plānā ierosināto vērienīgāko "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķrādītāju sasniegšanai līdz 2030. gadam būtu nepieciešamas papildu investīcijas aptuveni 300 miljardu EUR apmērā. Šīs investīcijas papildināja tās, kas jau bija vajadzīgas, lai sasniegtu sākotnējos mērķrādītājus paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %"[4].

06 Komisijas paziņojumā par *REPowerEU* plānu arī bija norādīts, ka Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM) ir "ļoti piemērots steidzamu prioritāšu īstenošanai kopējā ES satvarā". Komisija 2022. gada maijā ierosināja grozīt ANM regulu[5], šajā priekšlikumā tā darīja pieejamus gandrīz 300 miljardus EUR *REPowerEU* plāna finansēšanai, galvenokārt pārdalot neizmantotos ANM aizdevumus 225 miljardu EUR apmērā. Atlikušie 75 miljardi EUR finansējuma dotāciju veidā bija paredzēti iegūt, izsolot ierobežotu daļu emisiju tirdzniecības sistēmas (ETS) kvotu no tirgus stabilitātes rezerves (MSR) (aptuveni 20 miljardi EUR), kā arī no brīvprātīgiem līdzekļu pārvedumiem no citiem ES instrumentiem (50 miljardi EUR, galvenokārt no Kohēzijas fonda) (sk. ***3. attēlu***).

3. attēls | Kopējais pieejamais ES finansējums *REPowerEU* plānam, izmantojot ANM

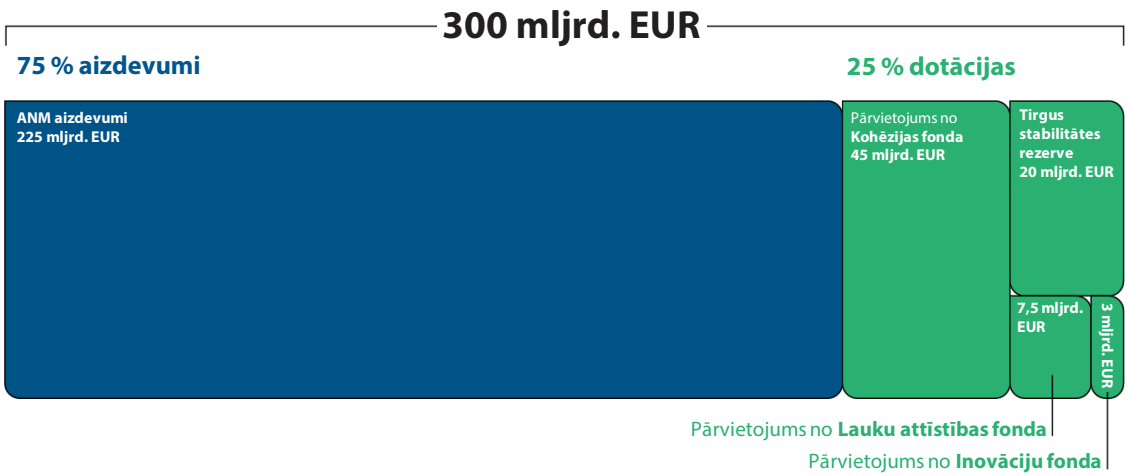

Avots: ERP, pamatojoties uz prezentāciju, kas ANM darba grupā tika sniegta 2022. gada 16. jūnijā, un priekšlikumu grozīt ANM regulu (COM(2022)231 final).

[4] SWD(2022) 230 final, 5. lpp.

[5] Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulu (ES) 2021/1060, Regulu (ES) 2021/2115, Direktīvu 2003/87/EK un Lēmumu (ES) 2015/1814, COM(2022) 231 final.

07 Dalībvalstīm, kas vēlējās saņemt ANM finansējumu savām *REPowerEU* investīciju vajadzībām, pēc 2023. gada 1. marta bija jāiesniedz grozījums savos atveseļošanas un noturības plānos (ANP), pievienojot jaunu atsevišķu "*REPowerEU* nodaļu". Nodaļas nebija jāiesniedz noteiktā termiņā. Tomēr saistības par aizdevumiem varēja uzņemties tikai tad, ja nodaļas būtu iesniegtas līdz 2023. gada 31. decembrim.

08 Mūsu revīzija ir vērsta uz pasākumiem, kas veikti saskaņā ar *REPowerEU* plānu, lai izbeigtu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, proti:

- dažādot naftas un gāzes piegāžu avotus, samazinot atkarību no Krievijas;
- paātrināt pāreju uz tīru enerģiju, palielinot atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu; un
- stiprināt pārrobežu energostarpsavienojamību.

09 Revīzijas gaitā mēs izvērtējām *REPowerEU* plāna īstenošanu, ņemot vērā prasības, kas noteiktas gan pārskatītajos valstu enerģētikas un klimata plānos (NEKP), gan attiecīgajās ANM *REPowerEU* nodaļās. Mēs arī pārbaudījām, kā AER investīcijas saskaņā ar ANM *REPowerEU* nodaļām un citi jauni pasākumi pārskatītajos NEKP palīdzēja sasniegt augstākus atjaunīgās enerģijas ražošanas mērķrādītājus un uzlabot starpsavienojumu jaudu. Turklāt mēs pārbaudījām 27 ANM finansētu pasākumu izlasi (sešas reformas un 21 investīcija), kas iekļauta *REPowerEU* nodaļās piecās dalībvalstīs: Beļģijā, Itālijā, Lietuvā, Polijā un Rumānijā.

10 *REPowerEU* plāna revīzija ir būtiska, lai saprastu, vai ES galvenais krīzes reaģēšanas instruments ir darbojies efektīvi un kādās jomās tā izstrāde un īstenošana varētu tikt uzlabota. Nosakot, kas ir bijis veiksmīgs un kas nav attaisnojis cerības, šī revīzija sniedz pierādījumus, kas var palīdzēt uzlabot turpmākos ES līmeņa pasākumus enerģētikas jomā. No šā plāna gūtās atziņas šobrīd ir īpaši aktuālas, jo jaunas ģeopolitiskās spriedzes, piemēram, krīze, kas saistīta ar konfliktiem Tuvajos Austrumos, var atkal prasīt ātru, saskaņotu un mērķtiecīgu rīcību, lai nodrošinātu ES enerģētisko drošību. Papildu informācija un sīkāks revīzijas tvēruma un pieejas izklāsts ir sniegts ***I pielikumā***.

Mūsu konstatējumi un ieteikumi

11 Kopš ***REPowerEU*** plāna pieņemšanas ES ir samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tomēr investīcijas, kas ierosinātas, lai finansētu *REPowerEU* plānu, galvenokārt izmantojot ANM *REPowerEU* nodaļas, nevar uzskatīt par pietiekamām, lai sasniegtu palielinātos mērķrādītājus attiecībā uz atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu un pārrobežu savienojamību. Turklāt *REPowerEU* plānā nebija paredzēti efektīvi pārvaldības instrumenti, lai uzraudzītu tā īstenošanu un ticami novērtētu sasniegto. Visbeidzot, Komisijai nebija pietiekamu pilnvaru, lai uzlabotu īstenošanu, un ne Komisija, ne dalībvalstis nevarēja sniegt pierādījumus par to, vai starpība starp aplēstajām investīciju vajadzībām un faktiskajām investīcijām tika novērsta un kādā veidā tas bija izdarīts, izmantojot citus līdzekļus.

Galvenie ES instrumenti, ko Komisija izmanto, lai pārvaldītu *REPowerEU* plānu, nenodrošina tā īstenošanas efektīvu uzraudzību un vadību

12 ***REPowerEU* plānā bija paredzēts izmantot galvenos instrumentus, kas paredzēti ES pārvaldības sistēmā enerģētikas savienības un klimata rīcības jomā.** *REPowerEU* plānā norādīts, ka "NEKP ir būtiski *REPowerEU* mērķu sasniegšanai", un paredzēts, ka Komisija ziņos par *REPowerEU* īstenošanas gaitu, izmantojot ziņojumus par Enerģētikas savienības stāvokli un klimata rīcību, kuru sagatavošanā tiek ņemti vērā divgadu NEKP progresa ziņojumi. Saskaņā ar šo satvaru Komisijai ir pilnvaras novērtēt NEKP atbilstību Pārvaldības regulai un izdot nesaistošus ieteikumus. Turklāt Komisijai ir jāuzrauga progress virzībā uz mērķrādītāju sasniegšanu, pamatojoties uz to dalībvalstu iesniegtajiem datiem, kuru ticamību tai nav likumīgi jāpārbauda. Šie rīki, kā tie ir izstrādāti, nenodrošina, ka Komisija var efektīvi virzīt *REPowerEU* plāna īstenošanu (sk. ***22***.-***23***. punktu).

13 **Pārskatītie NEKP un ANM *REPowerEU* nodaļas nav pietiekamas, lai sasniegtu visus *REPowerEU* plāna mērķus un mērķrādītājus.** Analizējot 11 dalībvalstu paraugu, mēs konstatējām, ka pārskatītajās NENP nav sniegta pietiekama informācija par to, kādi pasākumi ir paredzēti *REPowerEU* plāna īstenošanai, kā tie tiek finansēti un kā tie papildina ANM pasākumus, kas iekļauti dalībvalstu *REPowerEU* nodaļās. Mēs arī konstatējām, ka ne visas dalībvalstis bija pārskatījušas savus NEKP, lai aptvertu *REPowerEU* vajadzības, jo Polija joprojām to nav izdarījusi. Pārskatītajos NENP netika noteikti nekādi mērķi saistībā ar neatkarību no Krievijas fosilajiem kurināmajiem, kā arī netika uzņemtas nekādas papildu saistības, ņemot vērā 15 % elektrotīklu savienojamības mērķi, kas izriet no *REPowerEU* plāna. Turklāt saikne starp dalībvalstu NEKP un ANM *REPowerEU* nodaļām kopumā ir nepietiekama, jo lielākajā daļā NEKP ir sniegtas tikai neskaidras atsauces (ja vispār tās pastāv) uz šajās nodaļās iekļautajiem pasākumiem. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, nav iespējams novērtēt, vai dalībvalstis spēs sasniegt *REPowerEU* plāna mērķrādītājus un pārvarēt ievērojamo plaisu starp prognozētajām investīciju vajadzībām un līdz šim piešķirtajām summām (sk. ***24***.-***26***. punktu).

14 **Komisijas novērtējumam bija ierobežota ietekme uz pārskatītajiem NEKP.** Komisija izdeva ieteikumus par pārskatīto NEKP projektiem, kas 2023. gadā iesniegti par 20 dalībvalstīm. Šo ieteikumu mērķis bija nodrošināt pārskatīto NEKP atbilstību Pārvaldības regulas prasībām. Tā kā šie ieteikumi nebija saistoši, dalībvalstis tos tikai daļēji ņēma vērā savos atjauninātajos NEKP. Visbeidzot, mūsuprāt, Komisijai vajadzēja izdot ieteikumu vēl piecām dalībvalstīm, lai tās labāk saskaņotu pārskatītos NENP ar *REPowerEU* plāna mērķiem un pasākumiem, kas izklāstīti ANM *REPowerEU* nodaļās (sk. ***27***.-***32***. punktu).

15 **Pašreizējā formā progresa ziņojumi paši par sevi nav pietiekams pamats, lai Komisija varētu uzraudzīt pasākumus, kuru mērķis ir īstenot *REPowerEU* plānu.** Divgadu progresa ziņojumi nesniedz pietiekamu informāciju, lai novērtētu *REPowerEU* plāna īstenošanas pasākumu pašreizējo stāvokli. Lielākajā daļā ziņojumu nav iekļauta informācija par privāti finansētām investīcijām, jo tas nav obligāti saskaņā ar īstenošanas regulu (ES) 2022/2299, ko Komisija pieņēmusi ar dalībvalstu kvalificētu balsu vairākumu. Līdz 2025. gada beigām četras dalībvalstis nebija iesniegušas savu pilno otro divgadu progresa ziņojumu, kas bija jāiesniedz līdz 2025. gada martam. Komisija novērtē progresu, pamatojoties uz šiem divgadu ziņojumiem, bet nepārbauda pamatā esošo datu ticamību, jo tai nav juridiska pienākuma to darīt. Komisija veic tikai ierobežotas datu saskaņotības pārbaudes. Mēs konstatējām būtiskas neatbilstības un nepareizu datu sniegšanu, kas ietekmē pārredzamību un salīdzināmību starp dalībvalstīm un tādējādi arī ikgadējā ziņojumā par enerģētikas savienības stāvokli un ziņojumā par progresu klimata jomā sniegtās informācijas ticamību. Turklāt šajos divos ziņojumos nav sniegts detalizēts pārskats ES līmenī par darbībām, kas veiktas, lai īstenotu *REPowerEU* plānu, vai par to konkrētiem sasniegumiem (sk. ***33***.-***38***. un ***45***. punktu).

1. ieteikums

Stiprināt rīkus tādu darbību īstenošanai, ar kurām īsteno enerģētikas savienības un klimata pasākumu satvaru

Komisijai ir jāstiprina enerģētikas savienības un klimata rīcības satvars, lai politikas dokumentā noteiktos NEKP pārveidotu par stabilu un visaptverošu darbības rīku, kurā būtu noteikti skaidri termiņi, pienākumi un darbības rezultātu monitoringa sistēma, un šajā nolūkā ir jāprecizē, ka:

(a) NEKP ir skaidri noteiktas nepieciešamās investīcijas un finansējuma avoti, ko atbalsta ar konkrētiem pasākumiem un skaidriem snieguma rādītājiem.

(b) Komisija ir uzlabojusi instrumentus, lai nodrošinātu NEKP atbilstību Pārvaldības regulas prasībām un pārbaudītu dalībvalstu uzraudzības ziņojumos sniegtās informācijas ticamību.

Mērķa īstenošanas datums: pārskatot Regulu par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.

Nevar uzskatīt, ka ANM, izmantojot tā *REPowerEU* nodaļas, ir galvenais virzītājspēks plāna *REPowerEU* mērķu sasniegšanai.

16 **Ar *REPowerEU* plānu saistītās papildu investīcijas līdz šim ir ievērojami mazākas par aplēstajiem 300 miljardiem EUR, kas investīcijām vajadzīgi līdz 2030. gadam.** Tas nozīmē, ka faktiskās papildu investīcijas, ko izraisa *REPowerEU* plāns, var būt nepietiekamas, lai sasniegtu saskaņotos mērķus, vai ka Komisijas sākotnējā aplēse var būt pārspīlēta, vai abējādi. Komisija 2022. gadā bija aprēķinājusi, ka, lai sasniegtu sākotnēji ierosinātos *REPowerEU* mērķus, tostarp vēl vērienīgākos paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķus, ir nepieciešamas papildu investīcijas aptuveni 300 miljardu EUR apmērā. Komisija arī norādīja, ka ANM, izmantojot savas *REPowerEU* nodaļas, bija šo investīciju finansējuma pamatā. Netika ierosināti jauni finansējuma avoti. No piešķirtajām līdzekļiem (gandrīz 300 miljardi EUR) dalībvalstis savās *REPowerEU* programmās apstiprināja tikai 65 miljardus EUR (22 % no kopējās summas) (25 miljardi EUR dotāciju veidā no ETS kvotu izsolēm un 40 miljardi EUR aizdevumu veidā). No Kohēzijas fonda vai Lauku attīstības fonda netika veikti nekādi līdzekļu pārvedumi. Pēc pēdējās plānu grozījumu kārtas kopējā summa 2026. gada aprīlī bija 54,3 miljardi EUR (18 %). Lai gan Komisija paredz, ka valstu publiskās un privātās investīcijas varētu mazināt plaisu starp summu, kas piešķirta saskaņā ar ANM *REPowerEU* nodaļām, un visa plāna *REPowerEU* aplēstajām investīciju vajadzībām, mūsu revīzija parādīja, ka ne Komisija, ne dalībvalstis nevarēja sniegt pierādījumus šā pieņēmuma pamatošanai. Šajā posmā joprojām nav skaidrs, kā plānu *REPowerEU* var pilnībā īstenot (sk. ***39***.-***46***. punktu).

17 **ANM *REPowerEU* nodaļās netika pietiekami risināti daži no Eiropas pusgadā identificētajiem neatrisinātajiem stratēģiskajiem izaicinājumiem, tostarp tie, kas saistīti ar pārrobežu savienojumiem.** Dalībvalstis mūsu revīzijas tvērumā lielā mērā ir risinājušas 50 % no KVAI apakšieteikumiem, kas saistīti ar *REPowerEU* mērķiem, un 22 % – nelielā mērā. Tie nebija vērsti uz 6 %. Turklāt tikai divas no desmit dalībvalstīm, kuras saņēma 2023. gada konkrētai valstij adresētu ieteikumu pārrobežu starpsavienojumu jautājumu risināšanai (20 %), savos ANM *REPowerEU* nodaļās iekļāva pasākumus, kas vērsti uz šo mērķi (sk. ***47***.-***56***. punktu).

2. ieteikums

Iegūt visaptverošu, savlaicīgu un uzticamu informāciju par esošo finansējuma deficītu visās darbībās, ar kurām īsteno *REPowerEU* plānu

Komisijai ir jālūdz dalībvalstīm katru gadu sniegt informāciju par budžetiem un finansējuma avotiem visām darbībām, kuru mērķis ir *REPowerEU* plāna īstenošana.

Ieviešanas mērķtermiņš: līdz 2026. gada beigām.

ES ir ievērojami samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, bet *REPowerEU* ANM pasākumi var sniegt tikai ierobežotu ieguldījumu tīras enerģijas ražošanas jaudā un pārrobežu starpsavienojumos.

18 **Lai gan ES atkarība no Krievijas fosilā kurināmā ir samazinājusies, problēmas joprojām pastāv.** *REPowerEU* plāna rezultātā, piemērojot ES sankcijas, tika ieviests aizliegums importēt fosilās degvielas no Krievijas, izņemot dabasgāzi. Tā rezultātā naftas imports strauji samazinājās, un tas pats notika arī ar gāzi, lai gan mazākā mērā nekā naftas gadījumā. Joprojām pastāv būtiskas problēmas, jo noteikts daudzums Krievijas naftas turpināja netieši nonākt ES caur trešajām valstīm, un dažas dalībvalstis joprojām importē ievērojamu daudzumu dabasgāzes. Jaunā Regula Nr. 261/2026 nosaka juridiski saistošu pakāpenisku Krievijas gāzes importa aizliegumu, kas paredz pilnīgu importa pārtraukšanu no 2027. gada beigām. Tomēr tajā nav iekļauti noteikumi, kas paredzētu tiešas sankcijas dalībvalstīm, kuras neievēro šo aizliegumu. Visbeidzot, pašreizējās tendences enerģētikas tirgos uzsver nepieciešamību paātrināt diversifikāciju un novērst pārāk lielu atkarību no viena piegādātāja nākotnē (sk. ***58***.-***65***. punktu).

19 **ANM *REPowerEU* pasākumi ar skaidriem kvantitatīviem mērķiem nodrošina tikai nelielu tīras enerģijas ražošanas jaudas pieaugumu, galvenokārt saules enerģijas jomā.** Saskaņā ar Komisijas aplēsēm paredzams, ka *REPowerEU* nodaļās iekļautie ANM pasākumi līdz 2026. gadam nodrošinās papildu atjaunīgās enerģijas jaudu vismaz 20 GW apmērā. Tas ir mazāk nekā 20 % no plānotajām papildu 103 GW atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudām, kas aprēķinātas saskaņā ar *REPowerEU* plānu. Tomēr mūsu analīze liecina, ka tikai 12 no kopumā 45 AER pasākumiem, kas iekļauti ANM *REPowerEU* nodaļās, bija skaidri un izmērāmi mērķrādītāji kopumā 1,6 GW apmērā. Šajā kontekstā mēs konstatējām, ka ANM starpposma mērķi un galamērķi bieži vien attiecas uz izdevumiem vai līgumu skaitu, taču tajos netiek minēti rezultāti, piemēram, radītās papildu jaudas, kas izteiktas vai nu MW, vai GW. Tāpēc ir grūtāk novērtēt, kāds progress ir panākts, lai sasniegtu papildu atjaunīgās enerģijas jaudu, ko paredz šie ANM finansētie pasākumi. Visbeidzot, mēs konstatējām, ka lielākā daļa no ANM finansētajiem ieguldījumiem atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudās, kas minēti *REPowerEU* nodaļās, ir vērsti uz saules enerģijas stacijām, savukārt vēja parku īpatsvars ir nepietiekams salīdzinājumā ar *REPowerEU* plānā norādītajām aplēsēm. Tas galvenokārt saistīts ar ilgajiem atļauju izsniegšanas un piegādes termiņiem, kā rezultātā ES joprojām ir atkarīga no ievērojama apjoma fosilā kurināmā importa (sk. ***66***.-***76***. punktu).

20 **Tas, ka ANM *REPowerEU* nodaļās nav pievērsta pietiekama uzmanība pārrobežu savienojumiem, liecina par neizmantotu iespēju palielināt vienotā elektroenerģijas tirgus efektivitāti un veicināt tā integrāciju.** Pašreizējie pārrobežu starpsavienojumu projekti ir sarežģīti un to īstenošanai nepieciešams laiks, kas ir daudz ilgāks nekā ANM darbības termiņš, tāpēc tos ir grūti pabeigt. Mēs identificējām tikai trīs *REPowerEU* pasākumus attiecībā uz pārrobežu starpsavienotājiem divās dalībvalstīs, no kuriem viens vēlāk tika atsaukts. Astoņas dalībvalstis šādus pasākumus neiekļāva, neraugoties uz to, ka bija saņēmušas KVAI apakšieteikumus, kurā tika aicināts attīstīt pārrobežu starpsavienojumus. Tomēr pārrobežu vai daudzvalstu kritērija plašā definīcija ļāva dalībvalstīm 76 % no saviem ANM *REPowerEU* pasākumiem klasificēt kā tādus, kas atbilst prasībai pēc pārrobežu vai daudzvalstu dimensijas vai ietekmes, lielā mērā pārsniedzot 30 % mērķrādītāju, kas noteikts grozītajā ANM regulā. Pēc mūsu novērtējuma lielākā daļa no šiem pasākumiem bija ikdienišķi iekšzemes pasākumi, kas veicināja atkarības no fosilā kurināmā samazināšanu vai enerģijas pieprasījuma samazināšanu, un tiem nebija tieša pārrobežu rakstura (sk. ***78***.-***82***. punktu)

3. ieteikums

Nodrošināt ES finansējuma efektīvu izmantošanu, lai sasniegtu *REPowerEU* plāna mērķus tīras enerģijas pārejas jomā

Izmantojot turpmākos ES finansējuma instrumentus, lai atbalstītu pasākumus, kuru mērķis ir sasniegt enerģētikas un klimata mērķus saistībā ar tīras enerģijas ražošanu vai elektrotīkla nostiprināšanu, Komisijai ir jānodrošina, ka šie pasākumi:

(a) ietver skaidrus, uz rezultātiem orientētus mērķrādītājus, kas ir tieši saistīti ar minētajiem mērķiem; un

(b) ir pamatoti ar reālistiskiem termiņiem attiecīgajā finansēšanas instrumentā, kas ļauj īstenot vērienīgus un sarežģītus pasākumus, un tiem ir nodrošināts pietiekams turpmākais finansējums.

Ieviešanas mērķtermiņš: ierosinot turpmākus instrumentus, kas veicina tīras enerģijas ražošanu vai tīkla nostiprināšanu.

4. ieteikums

Pilnveidot pārrobežu pasākumu, kuru mērķis ir sekmēt pāreju uz tīru enerģiju, definēšanu un pārvaldību turpmākajos finansēšanas instrumentos.

Izmantojot turpmākos ES finansēšanas instrumentus, lai atbalstītu pārrobežu pasākumus, kuru mērķis ir sasniegt enerģētikas pārkārtošanas mērķus attiecībā uz tīru enerģiju, Komisijai:

(a) skaidri jādefinē elementi, kas vajadzīgi, lai projektu uzskatītu par īstu daudzvalstu projektu (piemēram, tīkla starpsavienotāju projekti), un jānosaka individuāli mērķi katrai projektā iesaistītajai dalībvalstij; un

(b) jāuzlabo galveno pārrobežu investīciju pārvaldība, lai nodrošinātu šo stratēģisko investīciju savlaicīgu un efektīvu īstenošanu.

Plānotais īstenošanas termiņš: ierosinot turpmākus instrumentus, kuru mērķis ir atbalstīt pārrobežu pasākumus, lai sasniegtu pārejas uz tīru enerģiju mērķus.

21 **Komisijas faktu bāze, kas nepieciešama, lai novērtētu *REPowerEU* plāna sasniegumus, ir nepietiekama.** ANM snieguma satvars netika mainīts, lai īpaši ņemtu vērā rezultātu uzraudzību un novērtēšanu virzībā uz *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanu. Attiecībā uz vienīgo kopīgo rādītāju, kas atspoguļo papildu atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu, nav prasības atsevišķi ziņot par to, kas atbilst sākotnējam mērķim, un kas – papildu mērķim, kas saistīts ar *REPowerEU* plāna ieviešanu. ANM kopīgais rādītājs neaptver citus galvenos mērķus, jo īpaši atkarības no Krievijas fosilā kurināmā samazināšanu un pārrobežu starpsavienojumu jaudas palielināšanu. Turklāt *REPowerEU* nodaļās iekļauto ANM finansēto pasākumu starpposma un mērķrādītāju pašreizējais apraksts ne vienmēr ļauj novērtēt kvantitatīvus rezultātus vai ietekmi. Ārpus ANM nav konkrētas prasības dalībvalstu līmenī vākt uzticamus datus, lai noteiktu rezultātus un ietekmi, kas sasniegti ar darbībām, kuras veiktas saskaņā ar *REPowerEU* plāna mērķiem, un par to ziņot Komisijai. Pamatojoties uz mūsu revīzijas secinājumiem, mēs uzskatām, ka joprojām nav skaidrs, kā Komisija plāno novērtēt, kurus Krievijas fosilā kurināmā importa samazinājumus un panākumus citu konkrētu *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanā (piemēram, atjaunīgo energoresursu ražošanas jauda vai starpsavienojumi) var attiecināt uz dalībvalstu veiktajām darbībām saskaņā ar *REPowerEU* plānu vai uz citām darbībām vai pasākumiem, kas veikti pirms *REPowerEU* plāna vai nav ar to saistīti. Pastāv būtiskas nepilnības attiecībā uz izmērāmu mērķrādītāju noteikšanu un ANM īstenoto pasākumu rezultātu uzraudzību pēc 2026. gada. Visbeidzot, atbilstošu *REPowerEU* rādītāju un uzticamu rezultātu datu trūkums ievērojami apgrūtinās to ANM pasākumu efektivitātes novērtēšanu, kas vērsti uz *REPowerEU* plāna īstenošanu (sk. ***91***.-***93***. punktu).

5. ieteikums

Izstrādāt un izmantot atbilstošus snieguma rādītājus, lai attiecīgajos pārskatu sniegšanas rīkos novērtētu sasniegumus *REPowerEU* mērķu īstenošanā

Lai novērtētu sasniegumus *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanā attiecīgajos ziņošanas instrumentos, Komisijai ir:

(a) jānosaka snieguma rādītāji, kas ir skaidri saistīti ar attiecīgajiem *REPowerEU* plāna mērķiem un ir pietiekami skaidri un kvantificējami; un

(b) jānodrošina, ka dalībvalstis piemēro šos rādītājus un iesniedz datus, kas atbilst augstiem kvalitātes un uzticamības standartiem.

Ieviešanas mērķtermiņš: grozot Enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldības regulu vai ierosinot turpmākus instrumentus attiecībā uz *REPowerEU* plāna mērķiem, vai pielāgojot attiecīgos ziņošanas instrumentus.

02

Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem

Galvenie ES instrumenti, ko Komisija izmanto, lai pārvaldītu *REPowerEU* plānu, nenodrošina tā īstenošanas efektīvu uzraudzību un vadību

REPowerEU plānā bija paredzēts izmantot ES enerģētikas savienības un klimata rīcības un ANM pārvaldības sistēmu galvenos rīkus.

22 ES rīcību enerģētikas savienības izveides un klimata pārmaiņu novēršanas jomā veido virkne iniciatīvu, kas atspoguļo gadu gaitā mainījušos mērķus. Šīs galvenās iniciatīvas ir izklāstītas ***III pielikumā***. Enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldības satvara galvenās sastāvdaļas ir:

- **Mērķi:** ES mērķis ir līdz 2050. gadam sasniegt klimata neitralitāti, un 2030. gadam ir noteikti starpposma mērķi, kas paredz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazinājumu par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, īstenojot virkni pasākumu dažādās jomās vai nozarēs. Šie mērķi tika padarīti juridiski saistoši ar 2021. gada Eiropas Klimata aktu. *REPowerEU* darbībām vajadzētu būt vērstām uz to, lai līdz 2030. gadam palielinātu AER īpatsvaru ES enerģijas bruto galapatēriņā no 40 % līdz 42,5 %, līdz ES kopējā enerģijas pieprasījuma samazinājumam par 11,7 % salīdzinājumā ar prognozēto enerģijas patēriņu 2030. gadam (pamatojoties uz 2020. gada atsauces scenāriju). Šie paaugstinātie mērķi, kā paredzams, nodrošinās papildu atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu aptuveni 103 gigavati (GW) apmērā (41 GW no vēja enerģijas un 62 GW no saules enerģijas)[6].

- **Galvenie pārvaldības rīki:** 1) Valstu enerģētikas un klimata plāni (NEKP) – politikas dokumenti, kurus dalībvalstis iesniedza Komisijai 2019. un 2020. gadā un kurus pārskatīja 2023.–2024. gadā, un kuros izklāstīta valstu politika un pasākumi, kas jāīsteno laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam, lai sasniegtu ES mērķus; 2) divgadu progresa ziņojumi, kas nodrošina pārraudzību, jo tajos tiek uzraudzīts NEKP īstenošanas progress iepriekš aprakstīto mērķu sasniegšanā; un 3) Komisijas ziņojums par enerģētikas savienības stāvokli un ziņojums par progresu klimata jomā, kuros sniegts ikgadējs novērtējums par ES progresu klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanā un izklāstīti nākamie soļi nākamajam gadam.

- **Lomas:** Kā parādīts ***4. attēlā***, Komisija un līdztiesīgie likumdevēji (Eiropas Parlaments un Padome) ir izveidojuši ES tiesisko regulējumu par enerģētikas savienību un rīcību klimata politikas jomā. Dalībvalstis ir atbildīgas par ES mērķu īstenošanu, veicot pasākumus, kas iekļauti NEKP, ik pēc diviem gadiem ziņojot par panākto progresu un atjauninot šos plānus, lai ņemtu vērā *REPowerEU* plānā noteiktos augstākus mērķus. Komisija uzrauga mērķu sasniegšanu un par to ik gadu sniedz pārskatu, izmantojot Komisijas ziņojumu par enerģētikas savienības stāvokli, ziņojumu par progresu klimata jomā un citus līdzekļus (piemēram, Komisijai ir pilnvaras novērtēt valstu enerģētikas un klimata plānu atbilstību Pārvaldības regulai un izdot nesaistošus ieteikumus).

[6] SWD(2022) 230 final.

4. attēls | Lomas ES pārvaldības sistēmā saistībā ar Enerģētikas savienību un rīcību klimata politikas jomā

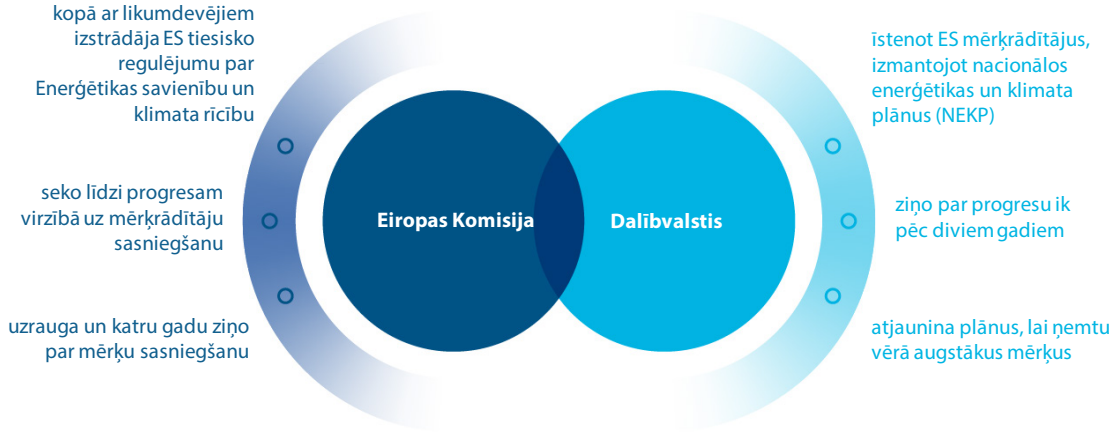

Avots: ERP.

23 *REPowerEU* plānā ir paredzēts izmantot NEKP, divgadu progresa ziņojumus, kā arī ziņojumus par enerģētikas savienības un klimata rīcības stāvokli, lai plānotu un uzraudzītu pasākumus, kas paredzēti *REPowerEU* mērķu sasniegšanai, tādējādi efektīvi integrējot *REPowerEU* plānu ES pārvaldības sistēmā enerģētikas savienības un klimata rīcības jomā. ***5. attēlā*** ir parādīts NEKP izstrādes un pārskatīšanas grafiks, lai ņemtu vērā *REPowerEU* plānu. Turklāt Atveseļošanas un noturības instrumenta (ANM) nodaļas *REPowerEU* darbību regulē ANM pārvaldības sistēma. ***6. attēls*** ilustrē abu pieeju galvenos posmus. Kā sīkāk izklāstīts turpmākajās divās apakšiedaļās, mēs konstatējām, ka *REPowerEU* plāns nebija pienācīgi integrēts ES pārvaldības sistēmā attiecībā uz enerģētikas savienību un rīcību klimata politikas jomā, jo galvenie ES instrumenti *REPowerEU* plāna pārvaldībai nenodrošina to, ka Komisija var efektīvi uzraudzīt un vadīt tā īstenošanu.

5. attēls | NEKP un *REPowerEU* plāna īstenošanas grafiks

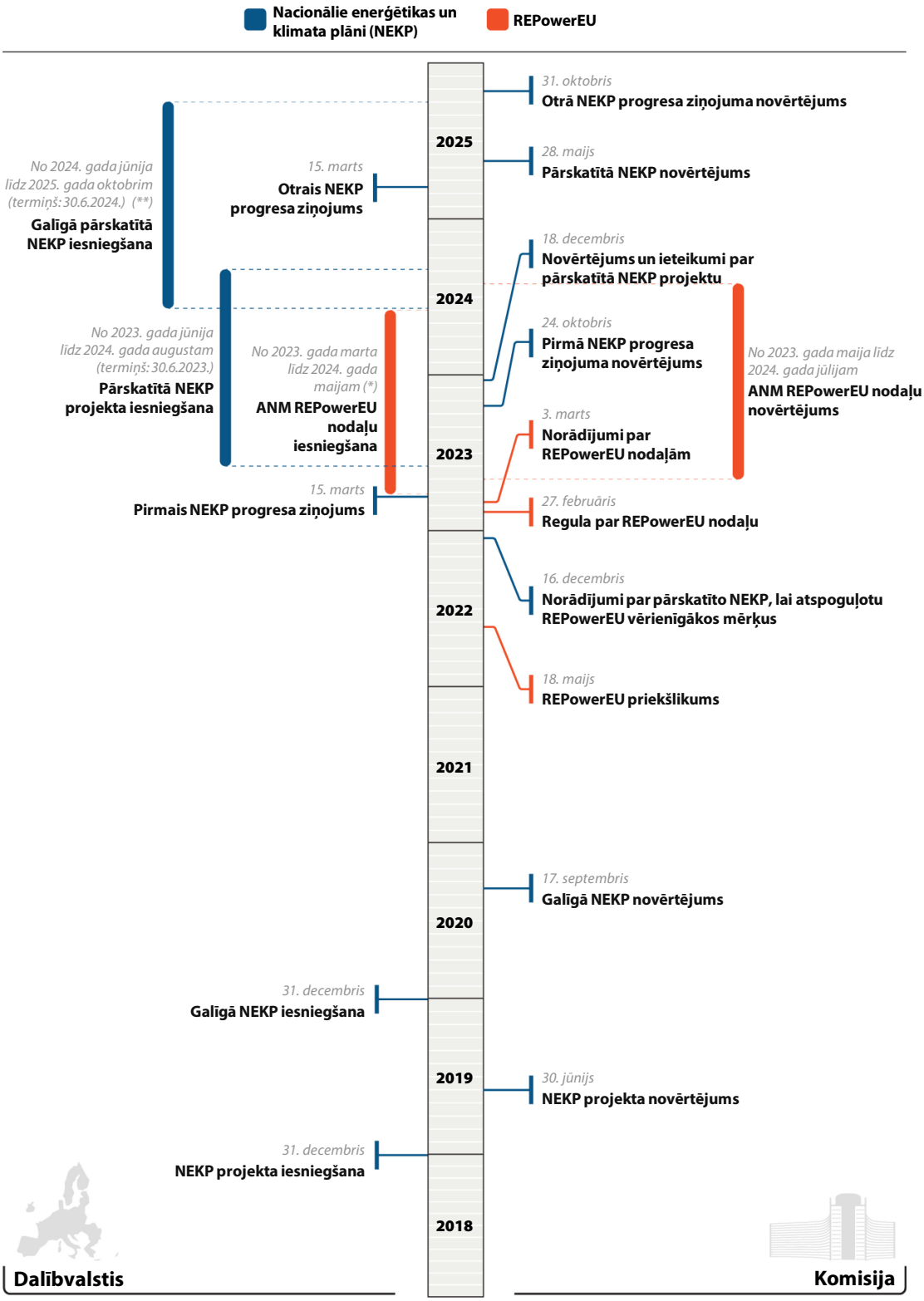

(*) izņēmums: Bulgārija iesniedza savu REPowerEU nodaļu 2025. gada aprīlī
(**) izņēmums: Polija vēl nav iesniegusi savu galīgo pārskatīto NEKP

Avots: ERP.

6. attēls | Galvenie soļi, kā *REPowerEU* plānu integrēt enerģētikas savienības un klimata rīcības un ANM pārvaldības satvaros

Enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldība *(REPowerEU plāna pārvaldība)*
ANM pārvaldība *(pasākumiem REPowerEU ANM nodaļās)*

	Ex ante	***Ex post***
Dalībvalstis	**atjaunina savus NEKP saskaņā ar plānu REPowerEU un atjauninātajiem klimata regulējuma AER mērķrādītājiem**	**nosūta NEKP divgadu progresa ziņojumus**
	iekļauj REPowerEU nodaļas nacionālajos ANM plānos	**nosūta pusgada progresa ziņojumu par pasākumiem un ziņojumu par AER kopīgiem rādītājiem**
Komisija	**novērtē NEKP un sniedz nesaistošus ieteikumus**	**sagatavo:** **A) ziņojumu par Enerģētikas savienības stāvokli** **B) ziņojumu par progresu klimata jomā**
	novērtē un Padome apstiprina ANM REPowerEU nodaļas	**atjaunina ANM infopaneli un sagatavo gada progresa ziņojumu par ANM īstenošanu**

Avots: ERP.

Pārskatītie NEKP un ANM *REPowerEU* nodaļas nav pietiekamas, lai sasniegtu visus *REPowerEU* plāna mērķus un mērķrādītājus

24 Saskaņā ar Enerģētikas savienības un klimata pasākumu pārvaldības regulu[7] NEKP ir paredzēti, lai virzītu investīcijas, kas vajadzīgas klimata un enerģētikas pārkārtošanai, palīdzot mobilizēt privātos un publiskos izdevumus. *REPowerEU* plānā bija norādīts, ka "NEKP ir būtiski, lai sasniegtu *REPowerEU* mērķus"[8]. Līdz ar to Komisijas norādījumos par NEKP vidusposma pārskatīšanu[9] bija noteikts, ka dalībvalstīm ir jāapraksta ANM *REPowerEU* nodaļu loma pārskatīto NEKP īstenošanā, mijnorādes ANM *REPowerEU* nodaļās "par katru attiecīgo politikas vedu un pasākumu" un jānorāda NEKP loma ANM *REPowerEU* nodaļu papildināšanā.

25 Mēs pārbaudījām, cik lielā mērā *REPowerEU* plāns ietekmēja pārskatītajos NEKP izvirzītos mērķus un pasākumus, īpašu uzmanību pievēršot atkarības samazināšanai no Krievijas fosilā kurināmā, atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudas palielināšanai un pārrobežu starpsavienojumu uzlabošanai. Mēs arī izvērtējām, vai Komisija varētu izmantot pārskatītos valstu enerģētikas un klimata rīcības plānus kā pārvaldības instrumentu, lai virzītu *REPowerEU* plāna īstenošanu. Visbeidzot, mēs izvērtējām saikni ar ANM *REPowerEU* nodaļām un to, vai Komisija ir veikusi pamatīgu šo saikņu novērtējumu.

---

[7] Regula (ES) Nr. 2018/1999 par enerģētikas savienības pārvaldību un klimata rīcību (2018. gada 11. decembris).

[8] COM(2022) 230 final, 4. lpp.

[9] Komisijas paziņojums "Norādījumi dalībvalstīm par 2021.–2030. gada NEKP atjaunināšanu" (2022/C 495/02)

26 Mēs konstatējām, ka NEKP liecina par nepietiekamu saskaņotību ar *REPowerEU* plāna mērķiem un ka to saikne ar ANM *REPowerEU* nodaļām bija nepietiekama. Mēs konstatējām piecus galvenos trūkumus:

- Nav skaidrs, vai Komisijai bija pilnīgs priekšstats par svarīgākajām vajadzībām dalībvalstīs un kā tās tiks risinātas, jo daudzām dalībvalstīm tika apstiprinātas ANM *REPowerEU* nodaļas, neizskatot pārskatītos NEKP. Turklāt, neraugoties uz standarta satura rādītāju[10], NEKP ievērojami atšķiras gan satura, gan struktūras ziņā, kas apgrūtina salīdzinājumu starp valstīm un Komisijas novērtējumu.

- Otrkārt, tas, ka nav galīgā pārskatītā NEKP Polijai, neļauj rūpīgi novērtēt progresu virzībā uz vispārējo *REPowerEU* mērķrādītāju un mērķu sasniegšanu. Tā kā Polija ir lielākā *REPowerEU* līdzekļu saņēmēja saskaņā ar ANM, proti, 24,5 miljardi EUR (38 % no kopējās summas, par kuru uzņemtas saistības ANM *REPowerEU* nodaļās).

- Treškārt, lielākajā daļā galīgo pārskatīto NEKP netika noteikti konkrēti mērķi, lai samazinātu atkarību no Krievijas fosilajiem kurināmajiem, piemēram, enerģijas avotu dažādošana, kā tas ir paredzēts saskaņā ar *REPowerEU* plānu, vai arī netika uzņemtas papildu saistības saistībā ar 15 % elektrotīklu savstarpējās savienojamības mērķi, kas izriet no *REPowerEU* plāna (sk. 31. punktu). Tikai 17 no 27 dalībvalstīm savus AER mērķrādītājus pielāgoja palielinātajam līmenim, kas izriet no *REPowerEU* plāna (sk. ***30***. punktu).

[10] ES Regulas 2018/1999 I pielikums.

- Ceturtkārt, tikai 15 no 27 dalībvalstīm savos NEKP ir iekļāvušas atsauces uz ANM finansētajiem pasākumiem, kas iekļauti ANM *REPowerEU* nodaļās. Pamatojoties uz mūsu novērtējumu, mēs uzskatām, ka tikai trīs dalībvalstis (Ungārija, Nīderlande un Portugāle) savos NEKP norādīja skaidras saiknes uz visiem ANM *REPowerEU* nodaļu pasākumiem. Kopumā tikai 35 % no *REPowerEU* nodaļu ANM pasākumiem ir minēti galīgajos pārskatītajos NEKP.

- Piektkārt, mūsu izlases galīgajās pārskatītajās NEKP nav skaidri norādīta saikne starp papildu jaunajiem pasākumiem – tiem, kas nav iekļauti ANM *REPowerEU* nodaļās – un *REPowerEU* plānu. Šī saite ir nepieciešama, lai parādītu pasākumus 235 miljardu EUR vērtībā, kas ir jāīsteno, lai sasniegtu "tīras pārkārtošanās" mērķus. Mēs detalizēti aplūkojām galīgos pārskatītos NEKP attiecībā uz 11 dalībvalstīm, kuru ANM *REPowerEU* nodaļas veidoja 54 % no kopējās piešķirtās summas (65 miljardus EUR). Mēs konstatējām, ka pārskatītie NEKP, ko piemēro saņēmējiem, kuri saņem vairāk nekā pusi no ANM *REPowerEU* nodaļu atvēlētā finansējuma, nesniedza pilnīgi būtisku informāciju par papildu jaunajām darbībām *REPowerEU* plāna īstenošanai (piemēram, par to aplēstajām investīciju izmaksām, par to, kā tās tiek finansētas un kā tās papildina ANM pasākumus, kas iekļauti to ANM *REPowerEU* nodaļās). Tā rezultātā Komisija nevar iegūt visaptverošu priekšstatu par dalībvalstu plānotajām vai jau uzsāktajām investīcijām atjaunīgajos energoresursos vai citos saistītos enerģētikas projektos, kā arī par to finansējuma avotiem (citi ES vai valstu fondi, privāti līdzekļi vai to kombinācija). Nav arī iespējams novērtēt, vai un kā dalībvalstis novērš būtisko plaisu starp papildu investīcijām, kas vajadzīgas, lai īstenotu *REPowerEU* plānu, ko Komisija lēsa 300 miljardu EUR apmērā, un 65 miljardiem EUR, par kuriem uzņemtas saistības ANM *REPowerEU* nodaļās (sk. ***05***. un ***44***. punktu).

27 Komisija izdeva nesaistošu ieteikumu par NEKP saskaņošanu ar ANM *REPowerEU* nodaļu 20 dalībvalstīm (sk. ***1.*** tabulu). Komisija uzskatīja, ka sešas dalībvalstis bija pilnībā ņēmušas vērā saņemtos ieteikumus. Tomēr mūsu analīze liecina, ka neviena no sešām nav ņēmusi vērā ieteikumu uzlabot informācijas atklāšanu par saikni starp pārskatītajiem NEKP un darbībām, kas paredzētas *REPowerEU* plāna vai nodaļas īstenošanai.

1. tabula | Kopsavilkums par ieteikumiem, kas sniegti pārskatītajiem NEKP attiecībā uz saikni ar *REPowerEU* plānu vai ANM *REPowerEU* nodaļām

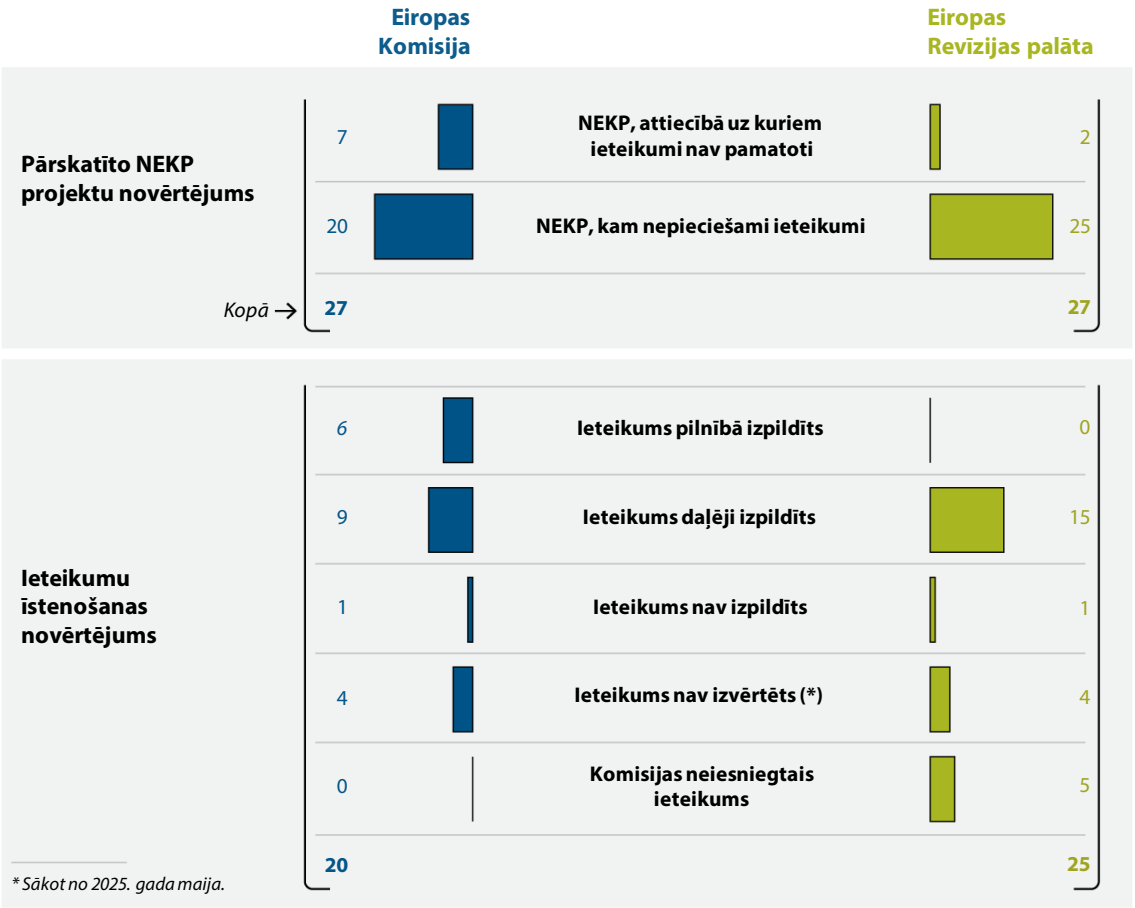

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas veikto galīgo pārskatīto NEKP novērtējumu un ERP pārskatu par šo novērtējumu.

28 Pamatojoties uz mūsu pašu analīzi, mēs uzskatām, ka piecas no septiņām dalībvalstīm, kuras nesaņēma Komisijas ieteikumus par 2023. gada pārskatīto NEKP projektu (Austrija, Dānija, Francija, Grieķija un Rumānija), ne pārskatītajā NEKP projektā, ne arī galīgajā pārskatītajā NEKP savās *REPowerEU* nodaļās skaidri neatsaucās uz ANM finansētajiem pasākumiem. Tāpēc, mūsuprāt, Komisijai vajadzēja izdot ieteikumu šīm piecām dalībvalstīm, lai tās labāk saskaņotu pārskatītos NEKP ar *REPowerEU* plāna mērķiem un pasākumiem, kas izklāstīti ANM *REPowerEU* nodaļās (sk. piemēru ***1. izcēlumā***).

1. izcēlums

Galīgā pārskatītā NEKP korelācijas trūkums ar ANM *REPowerEU* nodaļu (Francija)

Komisija nesniedza Francijai ieteikumu par tās 2023. gada pārskatītā NEKP projekta saskaņošanu ar citiem plānošanas instrumentiem, tostarp ANP un tā ANM *REPowerEU* nodaļu. Komisija savā novērtējumā norādīja, ka pārskatīšanas projektā nav noteikta ANM finansējuma daļa un nav skaidri norādīta ne *REPowerEU* nodaļa, ne grozītais ANP.

Komisija 2025. gadā novērtēja galīgo pārskatīto NEKP un secināja, ka tas "nepietiekami aptver ANP galvenās reformas un investīcijas, kas veicina enerģētikas savienības mērķa, mērķrādītāju un devumu īstenošanu". Novērtējumā arī norādīts, ka galīgajā pārskatītajā NEKP ir izlaisti vairāki ANP pasākumi. Šie izlaidumi ietvēra pasākumu par sabiedrisko ēku energoefektivitātes uzlabošanu, kam tika piešķirti 6,4 miljardi EUR no ANM dotācijām.

29 Mēs uzskatām, ka Komisija nebija veikusi konkrētu novērtējumu, lai pārbaudītu, vai pārskatītie NEKP ir pietiekami saskaņoti ar plāna *REPowerEU* mērķiem un ANM finansētajiem pasākumiem, kas izklāstīti plāna *REPowerEU* nodaļās. Mēs konstatējām, ka vairāk nekā pusei NEKP Komisija savā novērtējumā bija pievērsusies vienīgi vispārējai saskaņotībai ar ANP. Komisija nesniedza pierādījumus, kas apliecinātu, ka tā ir konkrēti aplūkojusi saistību ar *REPowerEU* nodaļām un saistītajiem ANM finansētajiem pasākumiem.

30 *REPowerEU* plāna rezultātā Atjaunojamo energoresursu direktīva tika grozīta, lai ES saistošo 2030. gada atjaunīgo energoresursu mērķrādītāju palielinātu līdz 42,5 %. Lai gan dalībvalstis savos pārskatītajos NEKP atsaucas uz to, ka ar AER saistītais mērķrādītājs palielinās salīdzinājumā ar sākotnējiem 2019. gadā izdotajiem NEKP, šo vērienīgāko mērķu vērienīgumu neatbalsta skaidri, kvantitatīvi nosakāmi pasākumi ar noteiktiem mērķiem attiecībā uz papildu ražošanas jaudu, kas ir jāīsteno. Bez šīs informācijas nav iespējams novērtēt, vai ir iespējams sasniegt *REPowerEU* plānā noteiktos papildu mērķus saules un vēja enerģijas jomā (sk. 1. saiti uz ERP veikto NEKP īstenošanas pasākumu salīdzinājumu dokumentā ***IV pielikumā***). Turklāt 11 no 27 dalībvalstīm 2030. gada ieguldījums kopējā mērķrādītāja sasniegšanā, kas norādīts pārskatītajos NEKP, joprojām ir mazāks par līmeni, kas aprēķināts, pamatojoties uz Pārvaldības regulā izklāstītajiem noteikumiem[11] (sk. ***7. attēlu***).

[11] Turpat, II pielikums.

7. attēls | AER daļa katras dalībvalsts enerģijas bilancē: Faktiskie skaitļi 2023. gadā salīdzinājumā ar vērienīgajiem mērķiem, kas izklāstīti galīgajā pārskatītajā NEKP un regulatīvajos mērķieguldījumos

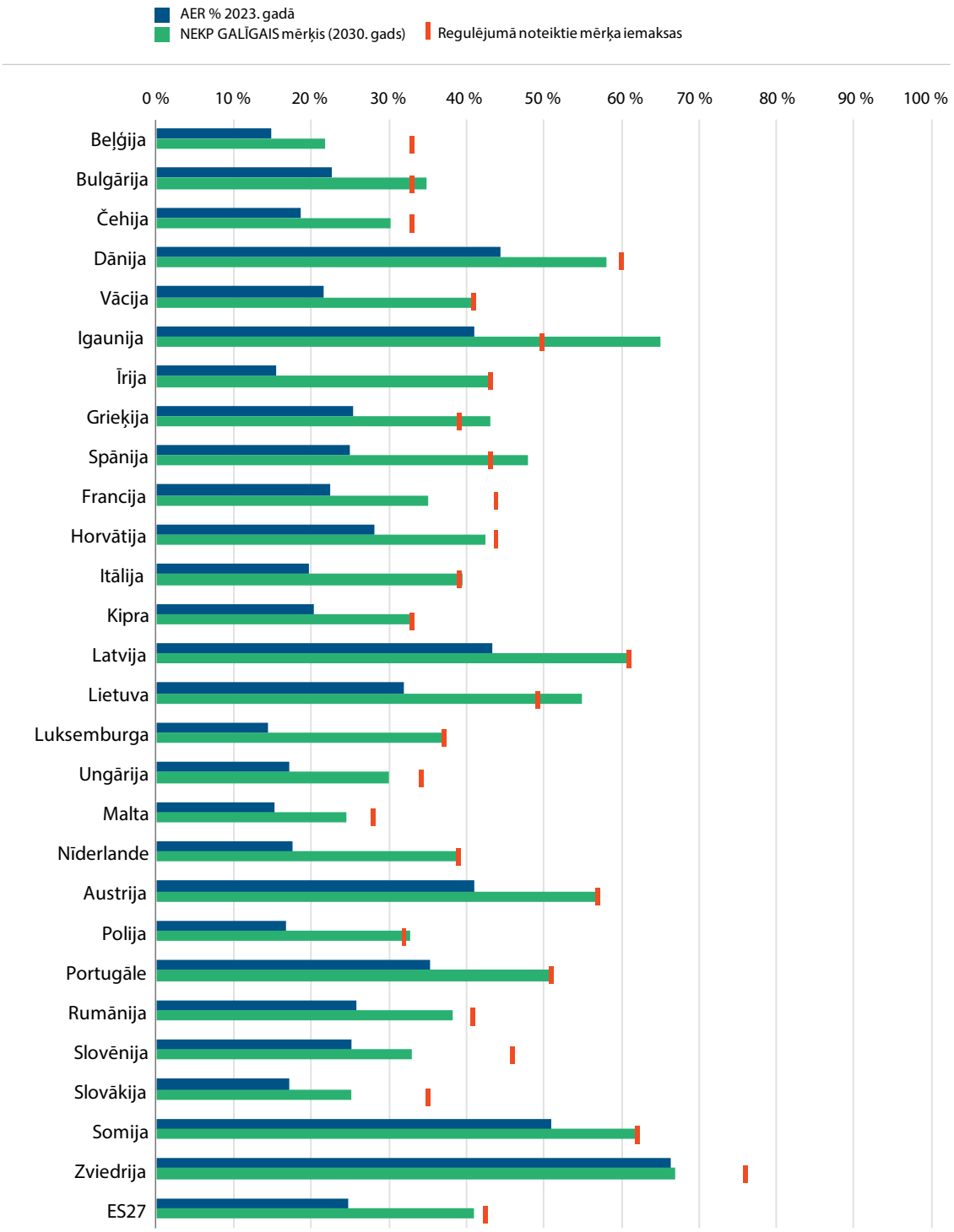

Piezīme. ES mēroga novērtējuma ziņojuma sagatavošanas laikā Igaunija un Polija iesniedza atjauninātus skaitļus, pamatojoties uz galīgajām NEKP versijām, kas bija pieejamas sabiedriskai apspriešanai (vēl nav oficiāli iesniegtas). Attiecībā uz Beļģiju dati ir ņemti no pārskatītā NEKP projekta, jo Komisijai nav iesniegts ne galīgais pārskatītais NEKP, ne provizoriski atjauninātais rādītājs.

Avots: ERP, pamatojoties uz galīgo pārskatīto NEKP ES mēroga novērtējumu.

31 Visbeidzot, mūsu analīze parādīja, ka *REPowerEU* plānam nebija būtiskas ietekmes uz pārskatītajos NEKP norādītajiem mērķiem saistībā ar neatkarību no Krievijas fosilajiem kurināmajiem vai elektrotīkla pārrobežu savienojamību (sk. 2. saikni ar ERP veikto ES-27 NEKP mērķrādītāju salīdzinājumu ***IV pielikumā***):

- Neviena dalībvalsts nav skaidri paudusi apņemšanos sasniegt kvantitatīvus mērķrādītājus nolūkā samazināt Krievijas fosilā kurināmā importa daļu. Faktiski dažos pārskatītajos NEKP par šo jautājumu ir sniegta vēl mazāka informācija nekā 2019. gada plānos (sk. piemēru ***2. izcēlumā***).

- Divpadsmit dalībvalstis[12] jau ir pārsniegušas 15 % normatīvo prasību attiecībā uz pārrobežu savienojamību, kas bija jāsasniedz līdz 2030. gadam, taču šis sasniegums ir panākts pirms *REPowerEU* plāna pieņemšanas un nav ar to saistīts. No atlikušajām 15 dalībvalstīm neviena nav uzņēmusies papildu saistības šīs prasības izpildīšanai, un daudzām pastāv risks, ka tās to neizpildīs. Tomēr šī prasība ir būtiska, lai sasniegtu *REPowerEU* mērķus.

2. izcēlums

Pārskatītajā NEKP ir mazāk informācijas par Krievijas gāzes importa pakāpenisku pārtraukšanu nekā 2019. gadā – Ungārija

Pēc pārskatītā NEKP projekta izvērtēšanas Eiropas Komisija ieteica, lai Ungārija sniegtu sīkāku informāciju, tostarp par saviem plāniem diversificēt energoresursus, samazinot atkarību no Krievijas gāzes. Ungārija šo ieteikumu nav ņēmusi vērā, un tā pat ir sniegusi mazāk informācijas nekā 2019. gada NEKP. Tās galīgajā pārskatītajā NEKP ir minēts mērķis dažādot energoapgādi, samazināt Krievijas fosilā kurināmā importu un veicināt pieprasījuma samazināšanu, taču tajā vairs nav izklāstīti iespējamie alternatīvie scenāriji gāzes importa dažādošanai. Sākotnējā 2019. gada NEKP iekļautā tabula liecināja, ka visos scenārijos Ungārija prognozēja, ka imports no Krievijas saglabāsies nemainīgs 3 miljardu m^3 apmērā gadā, neraugoties uz svārstībām alternatīvo avotu apgādē.

32 Nākamā NEKP pārskatīšana notiks attiecībā uz periodu pēc 2030. gada saistībā ar gaidāmo Pārvaldības regulas pārskatīšanu. Tādējādi pašreizējā situācijā Komisija nespēs pārliecināties, vai dalībvalstis novērš iepriekš minētos trūkumus.

[12] Dānija, Igaunija, Horvātija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Slovēnija, Zviedrija.

Progresa ziņojumi nespēj virzīt un uzraudzīt *REPowerEU* plāna īstenošanu

33 Komisija uzrauga progresu virzībā uz "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķrādītāju sasniegšanu, izmantojot enerģētikas savienības stāvokļa pārskatus un klimata rīcības progresa ziņojumus, kas abi tiešā veidā balstās uz datiem, kurus dalībvalstis iesniegušas savos divgadu NEKP progresa ziņojumos. Tos atbalsta papildu *REPowerEU* – trīs gadi pēc izveides ziņojuma. Ir notikuši divi divgadu ziņošanas cikli (2023. gada marts un 2025. gada marts), taču savlaicīgums ir pasliktinājies. Tikai trīs dalībvalstis 2025. gada divgadu progresa ziņojumu iesniedza savlaicīgi (septiņas to izdarīja 2023. gadā), un līdz 2025. gada decembrim četras[13] vēl nebija iesniegušas pilnīgu ziņojumu, tostarp visus 23 obligātos pielikumus.

34 Atšķirībā no NEKP Komisijai nav juridiska pienākuma pārbaudīt divgadu progresa ziņojumos iekļauto datu ticamību, tomēr tai šie dati ir jāizmanto, lai novērtētu progresu ceļā uz ES un valstu mērķu sasniegšanu. Lielākajā daļā ziņojumu nav iekļauta informācija par privāti finansētām investīcijām, jo saskaņā ar Īstenošanas Regulu (ES) 2022/2299 tas nav obligāti. Mūsu analīze atklāja būtiskas neatbilstības astoņos divgadu progresa ziņojumos no deviņām pārbaudītajām dalībvalstīm[14] (kas veido 99,9 % no paziņotajām privātajām investīcijām – sk. ***V pielikums***), un jo īpaši attiecībā uz Vācijas iesniegtajiem datiem (sk. piemēru ***3. izcēlumā*** un 46. punktu). Turklāt mēs konstatējām, ka četras dalībvalstis[15] iesniedza finanšu pārskata tabulu[16] tukšu, neiekļaujot tajā pat obligāto informāciju (sk. ***V pielikums***). Rezultātā divgadu progresa ziņojumi nevar kalpot par uzticamu pamatu plāna *REPowerEU* īstenošanas darbību uzraudzībai.

---

[13] Beļģija, Ungārija, Austrija, Rumānija.

[14] Vācija, Francija, Kipra, Lietuva, Nīderlande, Ungārija, Polija, Slovēnija un Slovākija.

[15] Čehija, Īrija, Itālija un Austrija.

[16] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/2299, XIII pielikums.

3. izcēlums

Nepilnīga informācija un pārspīlētas investīciju izmaksas divgadu progresa ziņojumos – Vācija

Savā otrajā divgadu progresa ziņojumā 2025. gadā Vācija ziņoja par faktiskajām un plānotajām privātām un publiskām investīcijām NEKP pasākumiem kopumā 557,7 miljardu EUR apmērā, kas ir vairāk nekā 70 % no visām investīcijām, par kurām ziņojušas 27 dalībvalstis (sk. ***V pielikumu***).

Tomēr mēs konstatējām vairākas nepilnības Vācijas ziņojumā atklātajos datos, kā rezultātā tika pārmērīgi ziņots par plānotajām investīcijām un faktiskajiem sasniegumiem:

- tajā tika sniegta finanšu informācija tikai par 11 % no savām NEKP politikas jomām un pasākumiem (PAM), t. i., par 30 no 266;
- tajā tika deklarētas nākotnes investīcijas (sākot no 2024. gada) kopumā 360 miljardu EUR apmērā, no kuriem 320 miljardi EUR (88,9 %) bija saistīti ar valsts atbalsta shēmu, kas darbojās no 2016. gada līdz 2022. gadam un ietvēra faktiskās investīcijas aptuveni 9,5 miljardu EUR apmērā, t. i., tikai 3 % no paziņotajām izmaksām; un
- attiecībā uz citu pasākumu Vācija ziņoja, ka aplēstās investīcijas ir 288 miljardi EUR, tostarp 60 miljardi EUR, kas jau bija iztērēti līdz 2023. gadam. Tomēr šā pasākuma prognozētās investīcijas pēc 2023. gada ir nulle.

35 Ne 2025. gada ziņojumā par stāvokli enerģētikas savienībā, ne ziņojumā par rīcību klimata politikas jomā nav sniegts detalizēts pārskats par progresu *REPowerEU* plāna īstenošanā attiecībā uz mērķu sasniegšanu un konkrētiem rezultātiem. Eiropas Vides aģentūras atsevišķajā novērtējumā par 2025. gada NEKP progresa ziņojumiem[17] ir norādīts uz samazinātu savlaicīgumu, nepietiekamu finanšu informāciju, politikas virzienu un pasākumu nepilnīgu aptvērumu, kā arī neatbilstībām, kas atklātas Komisijas veiktajās precizitātes pārbaudēs attiecībā uz plānotajām, īstenotajām un atlikušajām investīcijām.

[17] *Overview of Reported Integrated National Climate and Energy Policies and Measures in Europe in 2025*.

36 2025. gada jūnijā publicētajā ziņojumā "*REPowerEU* – trīs gadi pēc izveides" progress ir atspoguļots pārāk optimistiski, *REPowerEU* piedēvējot sasniegumus, kas gūti agrāk īstenotu vai ar šo plānu nesaistītu projektu rezultātā. Tas attiecas, piemēram, uz Baltijas desinhronizāciju (sk. piemēru ***7. izcēlumā***). Tāpat 2024. gadā ziņoto vēja enerģijas ražošanas jaudas pieaugumu nevar piedēvēt *REPowerEU*, jo šāda veida vēja enerģijas projekta īstenošanas cikls parasti ilgst septiņus līdz astoņus gadus. 2026. gada aprīlī, pēc revīzijas pārskata perioda beigām, Komisija publicēja progresa ziņojumu "*REPowerEU* – četri gadi pēc izveides". Tomēr ziņojumā ir novērojams tas pats ierobežojums, kas jau tika konstatēts iepriekšējā situācijas izvērtējumā: lai gan tajā ir atspoguļots progress *REPowerEU* mērķu sasniegšanā, tajā netiek novērtēts, cik lielā mērā ziņojumā minētie sasniegumi ir saistīti ar *REPowerEU* pasākumiem, nevis ar jau iepriekš pastāvošajām politikām vai citiem faktoriem.

37 Mēs arī konstatējām, ka Komisija savā Pārvaldības regulas novērtējumā[18] jau ir konstatējusi lielāko daļu no šīm nepilnībām saistībā ar sākotnējiem NEKP un divgadu progresa ziņojumu pirmo kārtu (2023. gada marts)[19]. Sagatavojot otro kārtu divgadu progresa ziņojumu (2025. gada marts), mēs konstatējām gan iepriekš minētos trūkumus, gan arī citus. Komisija tos vēl nebija varējusi atrisināt; tā plāno tos risināt nākamajā Pārvaldības regulas un tās Īstenošanas regulas pārskatīšanā.

38 Mēs secinām, ka pārvaldības sistēma pati par sevi ir tikai daļēji efektīva, risinot jautājumus, kas ietilpst mūsu revīzijas darbības jomā. Turklāt saikne starp pārskatītajām NEKP un *REPowerEU* nodaļām bija nepietiekama. NEKP un progresa ziņojumi, kas bija paredzēti kā galvenie pārvaldības instrumenti, lai virzītu un uzraudzītu *REPowerEU* plāna īstenošanu, šo uzdevumu neizpildīja.

---

[18] Regula (ES) 2018/1999, 45. pants.

[19] COM(2024) 550 final, 11.9.2024.

ANM ar tā *REPowerEU* nodaļām nevar uzskatīt par galveno virzītājspēku *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanai

Ar plānu *REPowerEU* saistītās papildu investīcijas līdz šim ir ievērojami mazākas par aplēstajiem 300 miljardiem EUR, kas investīcijām vajadzīgi līdz 2030. gadam

39 Komisija aplēsa, ka, lai sasniegtu pastiprinātos mērķus "Gatavi mērķrādītājam 55 %", kas izriet no plāna *REPowerEU*, līdz 2030. gadam būtu vajadzīgi aptuveni 300 miljardi EUR[20]. Komisija norādīja, ka ANM ir *REPowerEU* plāna finansēšanas pamatā[21], un, pamatojoties uz to, priekšlikums grozīt ANM regulu nodrošināja gandrīz 300 miljardus EUR *REPowerEU* plāna īstenošanas pasākumu finansēšanai. Šis finansējums pārsvarā tiktu iegūts no ES līdzekļiem, kas jau ir pieejami dalībvalstīm, galvenokārt neizmantotiem ANM aizdevumiem (225 miljardi EUR). Tajā bija iekļauti arī 75 miljardi EUR dotāciju veidā, kas tika iegūti no ETS kvotu izsolēm, no Eiropas klimata fonda tirgus stabilitātes rezerves (20 miljardi EUR) un no brīvprātīgiem līdzekļu pārvedumiem no citiem ES instrumentiem, piemēram, Kohēzijas fonda vai lauku attīstības fonda (līdz 50 miljardiem EUR) (sk. ***3. attēlu***).

40 Mēs pārbaudījām, vai dalībvalstis ir izmantojušas šīs iespējas un vai *REPowerEU* plāns veicināja papildu publiskās vai privātās investīcijas, tostarp izmantojot ANM pasākumus vai NEKP darbības.

41 Mēs jau ERP atzinumā 4/2022 atzīmējām, ka sākotnējās ANM sadales skalas neatspoguļo ar *REPowerEU* saistītās vajadzības un mērķus, piemēram, dažādas atkarības pakāpes no Krievijas enerģijas vai ļoti atšķirīga AER daļa energoresursu struktūrā. Fosilā kurināmā kritērija iekļaušana vēlāk, grozot ANM regulu[22], bija solis pareizajā virzienā, taču mūsu bažas tika risinātas tikai daļēji. Mēs arī brīdinājām, ka piešķirtā finansējuma pieejamība lielā mērā bija atkarīga no tā, vai dalībvalstis izmantos neizmantotos ANM aizdevumus vai pārdalīs līdzekļus no citām ES politikas jomām.

---

[20] SWD(2022) 230 final, 5. lpp.

[21] *REPowerEU*, Eiropas Komisija.

[22] Regula (ES) 2023/435.

42 REPowerEU programmās dalībvalstis piešķīra tikai 65 miljardus eiro (22 %) no pieejamajiem 300 miljardiem EUR, no kuriem 25 miljardi EUR bija dotācijas, galvenokārt no ETS izsolēm. No ES fondiem, kas dalībvalstīm jau bija pieejami, piemēram, no Kohēzijas fonda un Lauku attīstības fonda, netika veikti nekādi līdzekļu pārvedumi. Tikai astoņas dalībvalstis izmantoja ANM aizdevumus (sk. ***2. tabulu*** un sīkāku informāciju ***II pielikumā***). Pēc pēdējās plānu grozījumu kārtas kopējā summa 2026. gada aprīlī bija 54,3 miljardi EUR (18 %). Turklāt pastāv risks, ka pašlaik atvēlētā summa var vēl vairāk samazināties (sk. ***85***. punktu).

2. tabula | *REPowerEU*: pieejamais finansējums salīdzinājumā ar faktisko piešķīrumu (miljardos EUR)

	Dotācijas	Kredīti	Kopā
Pieejamie līdzekļi	75	225	**300**
Faktiskās saistības	24,7	29,6	**54,3**
% faktiskais rādītājs salīdzinājumā ar pieejamiem datiem	*33 %*	*13 %*	*18 %*

Piezīme: skaitļi ir izteikti miljardos EUR.

Avots: ERP, pamatojoties uz *REPowerEU* plānu, kas bija spēkā 2025. gada oktobrī.

43 Komisijas aplēse 300 miljardu EUR apmērā bija balstīta uz makroekonomisko modeli, nevis precīzu aplēsi par investīciju vajadzībām sadarbībā ar dalībvalstīm. Komisijai nebija detalizēta saraksta ar investīcijām, kas vajadzīgas *REPowerEU* plāna īstenošanai katrā dalībvalstī.

44 Lai gan Komisija paredz, ka valstu publiskās un privātās investīcijas varētu mazināt starpību starp summu, par kuru uzņemtas saistības saskaņā ar ANM *REPowerEU* nodaļām (54,3 miljardi EUR), un aplēstajām investīciju vajadzībām visā *REPowerEU* plānā (300 miljardi EUR), tā nevarēja sniegt nekādus konkrētus pierādījumus, kas pamatotu šo pieņēmumu. *REPowerEU* investīciju paredzamās izmaksas, kas aprēķinātas NEKP vai norādītas divgadu progresa ziņojumos, ievērojami atpaliek no sākotnēji aprēķinātajām vajadzībām (sk. saiti (1) uz ERP salīdzinājumu par NEKP īstenošanas pasākumiem (2024. gads salīdzinājumā ar 2019. gadu) dokumentā ***IV pielikumā***). Ņemot vērā to, ka lielākajā daļā NEKP trūkst konkrētu budžeta norāžu, nav iespējams ticami novērtēt ne šo pasākumu finansiālo vērtību, ne arī to precīzos finansējuma avotus.

45 Šī informācija, visticamāk, nebūs pieejama pat retrospektīvi, jo ziņošana par privāto finansējumu NEKP divgadu progresa ziņojumos nav obligāta[23]. Desmit no 21 dalībvalsts (Austrija, Bulgārija, Čehija, Somija, Īrija, Itālija, Latvija, Luksemburga, Slovēnija, Zviedrija) neiesniedza datus, savukārt pārējās 11 dalībvalstis kopumā paziņoja par 132 miljardiem EUR privātā finansējuma, no kuriem 88,5 % veidoja Vācija (sk. ***V pielikums***). Saskaņā ar mūsu veikto analīzi šie dati nav uzticami, kā paskaidrots ***34***. punktā un ***3. izcēlumā***

46 Tāpēc joprojām nav skaidrs, vai dalībvalstis risina investīciju vajadzības, ko nefinansē ANM, un, ja tās plāno to darīt, kā tās šīs investīcijas finansētu. Tas nozīmē, ka *REPowerEU* plāna rezultātā veiktās faktiskās investīcijas var izrādīties nepietiekamas, lai sasniegtu visus *REPowerEU* mērķus finansējuma trūkuma dēļ, tādējādi ievērojami samazinot *REPowerEU* plāna ietekmi, vai arī ka Komisijas sākotnējās aplēses bija pārāk optimistiskas, vai abas šīs iespējas.

[23] Īstenošanas regulas 2022/2299 1. pants un XIII pielikums.

ANM *REPowerEU* nodaļās netika pietiekami risināti daži Eiropas pusgada stratēģiskie uzdevumi, tostarp pārrobežu starpsavienojumi

47 Eiropas pusgada kontekstā, kā arī pamatojoties uz Komisijas detalizēto analīzi, Padome pieņem konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (KVAI) un aicina attiecīgās dalībvalstis veikt pasākumus, lai risinātu konstatētās strukturālas problēmas. ANM regulā ir noteikts, ka ANP un tādējādi arī *REPowerEU* nodaļās iekļautās reformas un investīcijas ir vajadzīgas, lai palīdzētu risināt "nozīmīgu apakškopu", ja ne visas problēmas, kas identificētas attiecīgajos KVAI[24]. Mēs novērtējām, cik lielā mērā ANM *REPowerEU* nodaļās iekļautie pasākumi risināja problēmas, kas mūsu revīzijas tvērumā konstatētas KVAI apakšieteikumos, kuri saistīti ar *REPowerEU* mērķiem ("ar *REPowerEU* saistītie KVAI apakšieteikumi").

48 Mēs jau iepriekš esam norādījuši, ka ne ANM regula, ne Komisija nav definējusi, kas ir KVAI "ievērojama daļa" un vai šī prasība ir jāievēro katrā politikas jomā vai visā ANP[25]. Tāpēc jebkurš novērtējums par to, vai ANP iekļautās investīcijas un reformas attiecas uz problēmu ievērojamu daļu, zināmā mērā joprojām ir viedokļa jautājums.

49 Visas dalībvalstis 2022. un 2023. gadā saņēma ar *REPowerEU* saistītus papildu valsts stratēģiskos pārskatus. Mēs identificējām 105 KVAI apakšieteikumus, kuros mūsu revīzijas tvērumā ir aplūkoti *REPowerEU* mērķi (sk. ***IV pielikumu***). Lai veiktu analīzi, mēs sagrupējām šos 2022. un 2023. gada *REPowerEU* saistītos KVAI apakšieteikumos pa tematiskajām jomām (sk. ***3. tabulu***).

[24] Regula 2021/241, 18. panta 4. punkta b) apakšpunkts un 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

[25] Īpašais ziņojums 21/2025, 34. punkts.

3. tabula | Ar *REPowerEU* saistīti KVAI apakšieteikumi mūsu revīzijas ietvaros, 2022. un 2023. gads

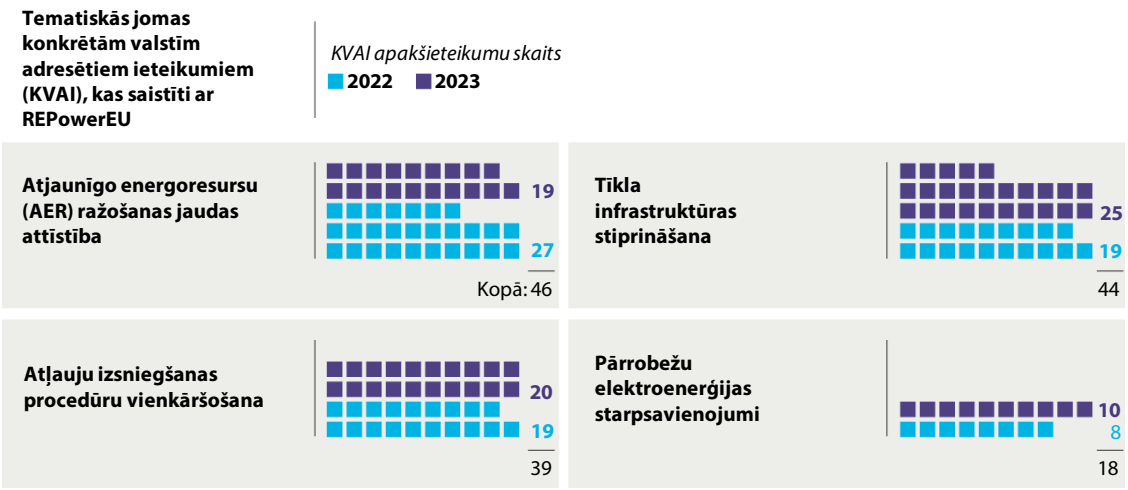

Avots: ERP, pamatojoties uz galveno uzmanību, kas pievērsta ar *REPowerEU* saistītajiem KVAI.

Piezīme. Daži KVAI apakšieteikumi aptver vairāk nekā vienu tematisko jomu.

50 Mūsu analīze liecina, ka šo pakārtoto KVAI sadalījums tematiskajās jomās laikposmā no 2022. gada līdz 2023. gadam ir atšķirīgs. Proti:

- 2022. gada KVAI apakšieteikumos visām dalībvalstīm tika ieteikts paātrināt atjaunojamo energoresursu izvēršanu, tostarp konkrētus aspektus atkarībā no dalībvalsts;
- lielākā daļa 2023. gada KVAI apakšieteikumi bija konkrētāki un vērsti uz to, lai dalībvalstis stiprinātu savu tīkla infrastruktūru un piešķirtu prioritāti atļauju izsniegšanas paātrināšanai atjaunīgo energoresursu jomā, jo lēnie un sarežģītie atļauju izsniegšanas procesi kavē šo jomu attīstību; un
- 2023. gadā vairāk nekā trešdaļa dalībvalstu (10) saņēma papildu ieteikumus, kuros tām tika ieteikts palielināt investīcijas pārrobežu elektropārvades savienojumos.

51 Kopš 2025. gada novembra dalībvalstis *REPowerEU* nodaļās iekļāva 267 pasākumus (173 investīcijas un 94 reformas). 96 no šiem ANM finansētajiem pasākumiem (48 reformas un 48 investīcijas) tika īstenoti trīs *REPowerEU* mērķi, uz kuriem attiecas šī revīzija (sk. ***08***. punktu).

52 Mēs novērtējām, cik lielā mērā 96 ANM finansētie pasākumi risināja attiecīgās ar *REPowerEU* saistītās problēmas, kas bija konstatētas. Mēs balstījāmies uz katra pasākuma aprakstu, kā arī uz attiecīgajiem starpposma mērķiem un galamērķiem, kas iekļauti Padomes īstenošanas lēmuma (PĪL) pielikumā. Mēs katru atsevišķo KVAI apakšieteikumu iedalījām vienā no piecām kategorijām, kas aprakstītas ERP īpašajā ziņojumā par ANM atbalstu uzņēmējdarbības vides uzlabošanai[26].

53 Mūsu analīzē konstatēts, ka ANM pasākumi pievērsās 72 % no *REPowerEU* attiecīgajiem KVAI apakšieteikumiem ar atšķirīgu intensitāti: 50 % lielā mērā un 22 % nelielā mērā. Mēs arī atzīmējam, ka neviens no KVAI apakšieteikumiem netika pilnībā risināts ar ANM pasākumiem. No 28 % KVAI apakšieteikumu, kas *REPowerEU* nodaļās netika risināti ne ar vienu ANM pasākumu, lielākā daļa (22 %) līdz 2025. gadam jau bija sasnieguši būtisku progresu vai pilnībā īstenoti, neizmantojot ANM pasākumus (sk. ***8. attēlu***).

8. attēls | Apmērs, kādā ar *REPowerEU* saistītie KVAI apakšieteikumi mūsu revīzijas ietvaros ir aplūkoti *REPowerEU* nodaļās

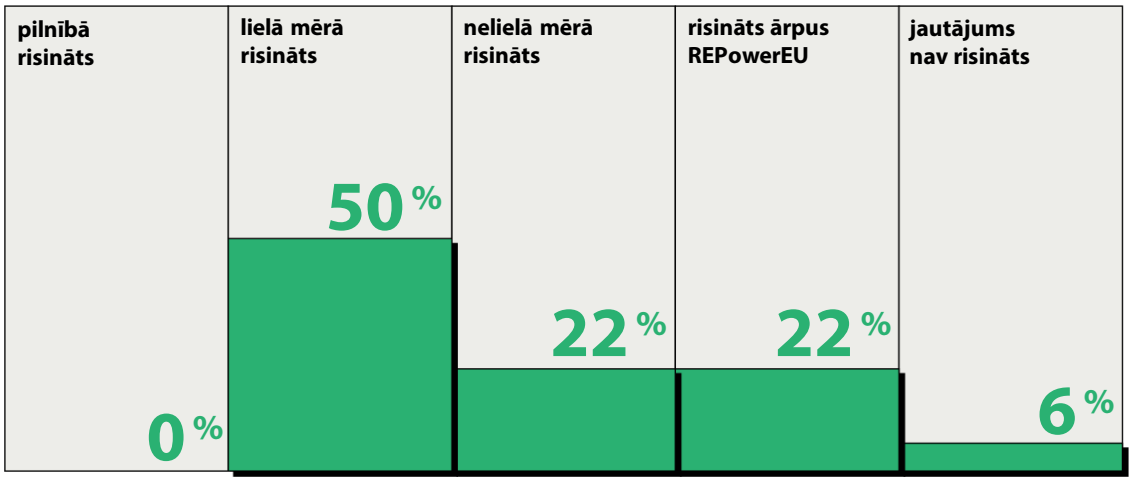

Avots: ERP.

54 Mēs arī konstatējām, ka ANM *REPowerEU* nodaļās atsevišķās tematiskajās jomās KVAI apakšieteikumi tika izskatīti daudz padziļinātāk nekā citās. Piemēram:

- 18 no 20 dalībvalstīm, kuras saņēma KVAI apakšieteikumu atļauju izsniegšanas procedūru vienkāršošanai, iekļāva reformas, lai īstenotu šos ieteikumus, tādējādi apliecinot šo nodaļu stratēģisko nozīmi šajā jomā; taču
- Tikai divas (20 %) no 10 dalībvalstīm, kuras saņēma KVAI apakšieteikumu, lai veicinātu investīcijas elektroenerģijas tīkla pārrobežu savienojumos, savās ANM *REPowerEU* nodaļās iekļāva pasākumus šīs problēmas risināšanai (sk. ***81***. punktu).

[26] Īpašais ziņojums 21/2025, 38. punkts.

55 Apkopojot šos rezultātus dalībvalstu līmenī, mūsu analīze atklāja neviennozīmīgu situāciju. No 27 dalībvalstīm 11 dalībvalstis, izmantojot ANM pasākumus, lielā mērā risināja mūsu revīzijas darbības jomā ietvertos 2022. un 2023. gada KVAI apakšieteikumus, savukārt pārējās 15 dalībvalstis tos risināja tikai nelielā apmērā. Bulgārija savā ANM *REPowerEU* nodaļā neizskatīja nevienu no 2022. un 2023. gada *REPowerEU* saistītajiem KVAI apakšieteikumiem.

56 Mēs konstatējām, ka faktiskās papildu investīcijas, ko izraisīja *REPowerEU* plāns, kā norādīts dalībvalstu pārskatītajos NEKP vai norādīts divgadu progresa ziņojumos, ievērojami atpaliek no Komisijas aplēsēm par 300 miljardu EUR investīcijām, kas vajadzīgas *REPowerEU* mērķu sasniegšanai. Gandrīz trešdaļa no attiecīgajiem 2022. un 2023. gada *REPowerEU* saistītajiem KVAI apakšieteikumiem ir vai nu tikai nedaudz iekļauti *REPowerEU* nodaļās ar ANM finansētiem pasākumiem, vai arī nav iekļauti vispār.

ES ir ievērojami samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, bet *REPowerEU* ANM pasākumi var sniegt tikai ierobežotu ieguldījumu tīras enerģijas ražošanas jaudā un pārrobežu starpsavienojumos.

57 Mēs izvērtējām, kā pasākumi, kas veikti saskaņā ar *REPowerEU* plānu, lai diversificētu naftas un gāzes piegādes avotus, samazinot atkarību no Krievijas, palielinātu atjaunīgo enerģijas avotu izmantošanu elektroenerģijas ražošanā un uzlabotu pārrobežu savienojumus, veicina plāna mērķa sasniegšanu – izbeigt atkarību no Krievijas fosilajiem kurināmajiem. Mēs arī pārbaudījām, vai ANM finansēto *REPowerEU* pasākumu īstenošana notika savlaicīgi, vai bija izveidota efektīva rezultātu uzraudzības sistēma un vai bija kādi pierādījumi par rezultātu vai ietekmes sasniegšanu.

Lai gan ES atkarība no Krievijas fosilā kurināmā ir samazinājusies, problēmas joprojām pastāv

58 *REPowerEU* plāna rezultātā, piemērojot ES sankcijas, tika ieviests aizliegums importēt fosilās degvielas no Krievijas, izņemot gāzi visos tās veidos. Tomēr tās mērķis bija līdz 2027. gadam pakāpeniski pārtraukt Krievijas gāzes importu. Plānā paredzēts sasniegt šo mērķi, izmantojot "papildu gāzes avotu diversifikāciju un atjaunojamās gāzes, enerģijas taupīšanu jau sākotnējā posmā un elektrifikāciju", kam "kopā ir potenciāls līdz 2027. gadam nodrošināt vismaz 155 miljardu kubikmetru Krievijas gāzes importa ekvivalentu"[27]. Tas atbilst Krievijas gāzes apjomam, kas importēts ES 2021. gadā[28]. Turklāt plānā bija noteikts, ka ogļu pieprasījuma samazinājums ļautu pilnībā aizstāt Krievijas ogļu importu līdz 2027. gadam. Tajā nebija paredzēts nekāds papildu samazinājums pieprasījumā pēc naftas salīdzinājumā ar prognozēm "Gatavi mērķrādītājam 55 %"[29].

59 2024. gadā ES galīgais enerģijas patēriņš bija aptuveni 878 miljoni tonnu naftas ekvivalenta (Mtoe). Tas nozīmē samazinājumu par 63 Mtoe (7 %) salīdzinājumā ar 2021. gadu. Divas trešdaļas no šī samazinājuma bija saistītas ar dabasgāzes patēriņa kritumu par 20 % – no 215 līdz 172 Mtoe. Tā rezultātā dabasgāzes īpatsvars ES enerģijas patēriņā samazinājās par 3,2 procentpunktiem (p.p.) līdz 20 %. Tomēr naftas un naftas produktu patēriņš laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam saglabājās stabils aptuveni 328 Mtoe apmērā. To īpatsvars ES enerģijas patēriņā pieauga līdz 37,4 % (par 2,8 % vairāk nekā 2021. gadā) (sk. ***9. attēlu***).

[27] SWD(2022) 230 final, 2., 4. un 10. lpp.

[28] *Quarterly report on European gas markets*, 14. un 16. lpp., Eiropas Komisija, 2021. gads.

[29] SWD(2022) 230 final, 10. lpp.

9. attēls | ES-27 enerģijas galapatēriņš sadalījumā pēc enerģijas vektora (Mtoe)

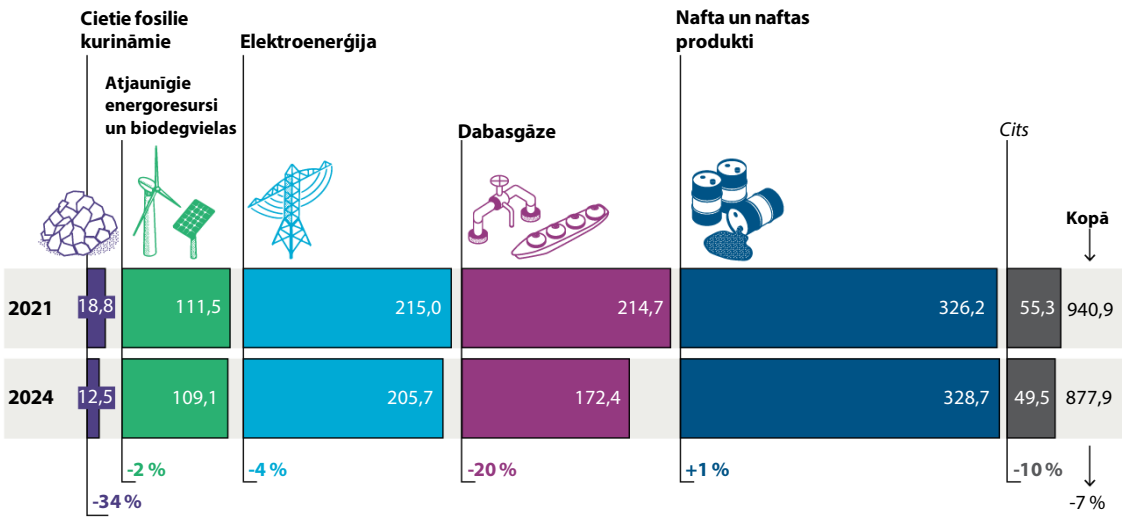

Avots: ERP, pamatojoties uz *Eurostat* datiem.

Piezīme. "Citas" attiecas uz rūpnieciskajām gāzēm, siltumu, kūdru, kūdras produktiem un neatjaunojamiem atkritumiem.

60 Saskaņā ar Komisijas datiem Krievijas fosilā kurināmā imports kopš 2021. gada ir krasi samazinājies, tādējādi samazinot atkarību no Krievijas piegādēm (sk. ***VI pielikumu***). 2024. gadā ES kopumā importēja 12 miljonus tonnu Krievijas eļļas salīdzinājumā ar 112,5 miljoniem tonnu 2021. gadā. Krievijas fosilais kurināmais joprojām tiek importēts ES netieši caur trešajām valstīm (piemēram, Turciju, Ķīnu vai Indiju). Tomēr nav uzticamu datu par to, cik daudz Krievijas naftas tiek importēta caur šīm trešajām valstīm vai izmantojot Krievijas "ēnu flotes" tankkuģus. Progress nav tik ievērojams attiecībā uz Krievijas gāzes importu ES. Lai gan ES noteica daļējas sankcijas naftas importam un bija vērsta pret "ēnu flotēm", kas mēģināja tās apiet, tā nenoteica nekādas sankcijas gāzes importam no Krievijas – ne cauruļvadu gāzes, ne sašķidrinātās dabasgāzes (*LNG*) importam. Vienīgais izņēmums ir *LNG* pārkraušanas aizliegums ES ostās, kas ir spēkā kopš 2025. gada marta un *de facto* attiecas tikai uz atkārtotu eksportu uz trešajām valstīm.

61 Kopumā Krievijas dabasgāzes imports ievērojami samazinājās no 153 mljrd. m^3 2021. gadā līdz 38 mljrd. m^3 2024. gadā. Tomēr, lai gan dažas dalībvalstis (piemēram, Vācija) ir ievērojami samazinājušas tiešo Krievijas gāzes importu, citas dalībvalstis joprojām pa cauruļvadiem importē ievērojamu gāzes apjomu. Tajā pašā laikā *LNG* imports no Krievijas palielinājās par 67 %, pieaugot no 12 mljrd. m^3 2021. gadā līdz 20 mljrd. m^3 2024. gadā. Saskaņā ar Komisijas datiem dažas dalībvalstis 2024. gadā pat importēja vairāk Krievijas gāzes nekā 2021. gadā.

62 Svarīgi ir tas, ka ātrā rīcība, kas veikta pēc *REPowerEU* plāna ieviešanas, jo īpaši gāzes krātuves atkārtota uzpilde gandrīz līdz pilnai ietilpībai, ir palīdzējusi nodrošināt gāzes piegādes drošību ziemā trīs gadus pēc kārtas. Krievijas gāzes importa samazinājumu lielā mērā ir kompensējis importa pieaugums no Norvēģijas (+5 procentu punkti) un ASV (+20 procentu punkti). Pēdējais no minētajiem bija otrais lielākais ES gāzes piegādātājs 2025. gada jūlijā (sk. ***10. attēlu***). Pašreizējās tendences enerģētikas tirgos liecina par nepieciešamību paātrināt diversifikāciju un novērst pārāk lielu atkarību no viena piegādātāja nākotnē.

10. attēls | Gāzes importa ceturkšņa īpatsvars kopējā importā, iekļaujot gan cauruļvadu, gan sašķidrinātās dabasgāzes importu

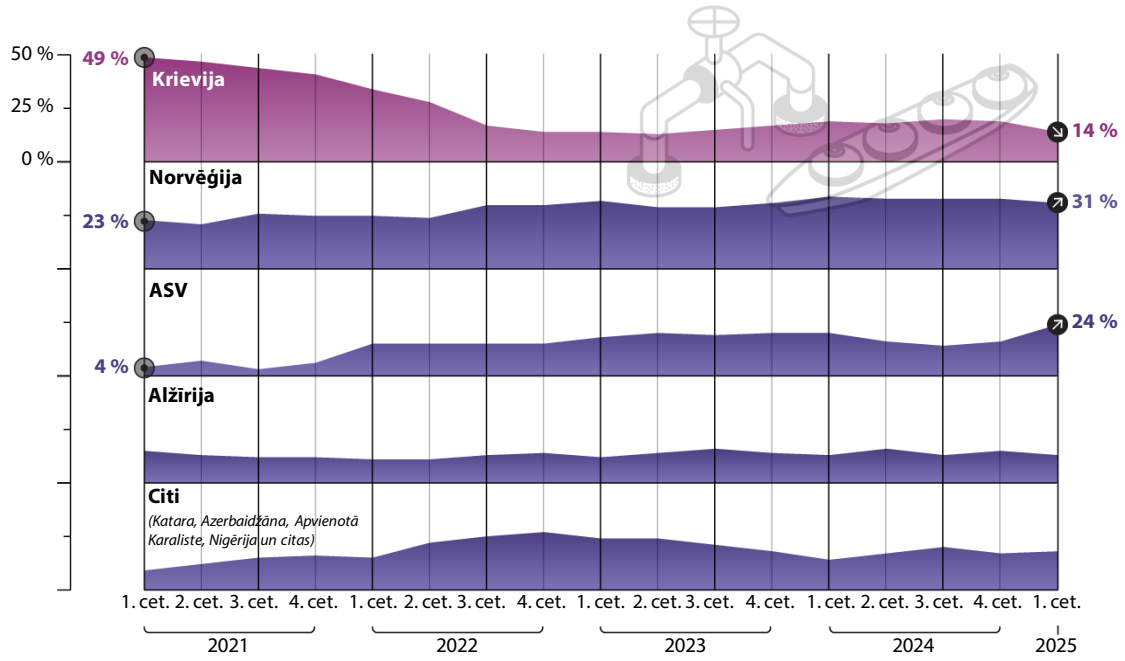

Avots: EK ceturkšņa ziņojums par Eiropas gāzes tirgiem, 2025. gada jūlijs.

63 Ceturtajā ANM gada ziņojumā[30] Komisija gāzes importa no Krievijas samazinājumu attiecināja uz "*visiem pasākumiem, kas līdz šim veikti saistībā ar REPowerEU plānu*." Mūsuprāt, šajā secinājumā nav ņemti vērā citi faktori, kas arī veicināja gāzes patēriņa samazināšanos – un līdz ar to arī importa apjoma samazināšanos –, bet kuriem nav cēloņsakarības ar *REPowerEU* plānu. Tostarp 2022.–2023. gada un 2023.–2024. gada maigās ziemas, kā arī mājsaimniecību un uzņēmumu patēriņa samazināšanās, reaģējot uz augstajām enerģijas cenām. Tomēr vēl svarīgāk ir tas, ka mūsu analīze liecina, ka ANM *REPowerEU* pasākumiem vēl nav bijusi izšķiroša loma kopējā progresā (sk. ***31***. punktu).

[30] COM(2025) 637 final, 61. lpp.

64 ES Enerģētikas padomē 2024. gada 15. oktobrī dalībvalstu grupa lūdza Komisiju nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz Krievijas sašķidrinātās dabasgāzes importu ES un mudināja Komisiju noteikt stingrākus ziņošanas pienākumus[31]. Komisija veica turpmākus pasākumus un 2025. gada maijā nāca klajā ar "Ceļvedi Krievijas enerģijas importa izbeigšanai", kam 2025. gada jūnijā sekoja tiesību akta priekšlikums[32], kura mērķis bija līdz 2027. gadam izbeigt Krievijas fosilā kurināmā importu. Likumdevēji apstiprināja priekšlikumu 2026. gada 26. janvārī, un tas stājās spēkā 2026. gada 3. februārī.

65 Saskaņā ar jauno regulu dalībvalstīm no 2026. gada 1. marta jāiesniedz Komisijai valsts diversifikācijas plāni ar sīki izstrādātiem pasākumiem un atskaites punktiem Krievijas gāzes un naftas tiešā un netiešā importa pakāpeniskai izbeigšanai. Tomēr regulā nav konkrēta noteikuma, kas paredzētu sankcijas tieši tām dalībvalstīm, kuras neievēro aizliegumu. Tā rezultātā izpilde balstās uz standarta ES pārkāpuma procedūru saskaņā ar LESD 258. pantu, kuras rezultātā lieta var tikt nodota izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesā. Tas ir process, kura noslēgšanai var būt vajadzīgi vairāki gadi. Visbeidzot, regulā nav ņemts vērā Enerģētikas padomes lūgums noteikt ziņošanas pienākumus attiecībā uz Krievijas *LNG* piegādēm ES teritorijā.

---

31 "France calls for greater transparency on EU imports of Russian LNG", *S&P Global*, 2024. gada 15. oktobris.

"The more transparency on Russian gas imports sought by EU countries, document shows", *Reuters*, 2024. gada 14. oktobris.

32 COM (2025) 828 final.

ANM *REPowerEU* pasākumi ar skaidriem kvantitatīviem mērķiem nodrošina tikai nelielu tīras enerģijas ražošanas jaudas pieaugumu, galvenokārt saules enerģijas jomā

Neliels ANM *REPowerEU* nodaļu ieguldījums papildu 103 GW mērķa sasniegšanā

66 ANM finansētie pasākumi, kas iekļauti *REPowerEU* nodaļās, galvenokārt ir paredzēti, lai palīdzētu sasniegt vērienīgākos AER mērķus, kas noteikti *REPowerEU* plānā. Mēs novērtējām, cik lielā mērā šie ANM finansētie pasākumi palīdz sasniegt mērķi – līdz 2030. gadam izveidot papildu AER ražošanas jaudu 103 GW apmērā, kas izriet no *REPowerEU* plāna ieviešanas, ievērojot šā mērķrādītāja sadalījumu starp saules un vēja projektiem.

67 Komisija lēš, ka *REPowerEU* mērķis palielināt atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu par 103 GW netiks sasniegts, izmantojot ANM. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm ANM pasākumi, kas iekļauti *REPowerEU* nodaļās, nodrošinās vismaz 20 GW papildu atjaunīgās enerģijas. Tas ir mazāk nekā 20 % no *REPowerEU* plānā noteiktā mērķa – 103 GW. Tomēr mums neizdevās apstiprināt šīs aplēses ticamību.

68 Turklāt, lai gan nebija paredzēts, ka ANM nodrošinās visu 103 GW papildu jaudu, Komisija nesniedza pārskatu par notiekošajiem vai plānotajiem papildu pasākumiem ārpus ANM, lai sasniegtu mērķrādītāju. Pēc mūsu analīzes datiem tikai 12 no kopumā 45 atjaunīgo energoresursu pasākumiem, kas iekļauti visu dalībvalstu ANM *REPowerEU* nodaļās, bija noteikti skaidri un izmērāmi mērķi megavatos saules un vēja enerģijas ražošanai (sk. ***11. attēlu***). Paredzams, ka šie 12 pasākumi palielinās atjaunojamās enerģijas jaudu par 1,6 GW. Tas ir aptuveni 1,6 % no iepriekš minētā *REPowerEU* mērķa – papildu 103 GW.

69 Šajā kontekstā mēs atzīstam, ka pārējie 33 ANM pasākumi, kas ir iekļauti *REPowerEU* nodaļās, galu galā var palielināt enerģijas ražošanas jaudu. Tomēr, ņemot vērā to, kā dalībvalstis ir definējušas kvantitatīvos mērķrādītājus, nav iespējams sniegt precīzu vispārējo aplēsi. Šo 33 ANM finansēto pasākumu starpposma rādītāji un mērķrādītāji atspoguļo izdevumus vai līgumu skaitu, bet tajos nav minēti iznākumi vai rezultāti, kas mērīti kā papildu AER jauda vai papildu tīkla jauda MW vai GW.

11. attēls | Saraksts ar ANM finansētiem AER pasākumiem ar kvantitatīvi nosakāmiem mērķiem attiecībā uz AER veidu (saules un vēja) *REPowerEU* nodaļās

	Pasākuma atsauces numurs	Apraksts	Mērķrādītājs (MW)	AER veids
RO	RO-C[C16]-I[I2.0]	Jauna kapacitāte elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem	950,0	
	RO-C[C16]-I[I6.0]	Izmēģinājuma projekts 20 MW peldošu saules enerģijas paneļu uzstādīšanai apūdeņošanas kanālos	20,0	
LT	LT-C[C8]-R[H-1-3-.H-1-3-]	Atjaunīgo energoresursu sistēmas (AER) enerģijas ražošanas jaudas palielināšana	135,0	
	LT-C[C8]-R[H-1-3-.H-1-3-]	AER ražošanas jaudas palielināšana	120,0	
CZ	CZ-C[C7.1]-I[I2]	Paplašinātais pasākums: Jaunu saules enerģijas avotu izstrāde	224,7	
LU	LU-C[4A]-I[3]	Saules enerģijas ģeneratoru uzstādīšana uzņēmuma telpās	53,6	
	LU-C[4A]-I[3]	Saules enerģijas ģeneratoru uzstādīšana uzņēmuma telpās	25,0	
PT	PT-C[C21]-I[i02]	Paplašinātais pasākums: Dzīvojamo ēku energoefektivitāte	10,0	
	PT-C[C21]-I[i11-RAM]	Stimulu sistēma enerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem un šādas enerģijas uzkrāšanai Madeirā un Portusantu	7,0	
	PT-C[C21]-I[i11-RAM]	Stimulu sistēma enerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem un šādas enerģijas uzkrāšanai Madeirā un Portusantu	5,3	
	PT-C[C21]-I[i04-RAM]	Publisko ēku energoefektivitāte Madeirā	1,3	
SI	SI-C[C17]-I[IB]	Centrālās siltumapgādes sistēmu energoefektīva pārstrukturēšana, izmantojot atjaunīgos energoresursus (paplašināts projekts)	23,0	
		Kopā:	1574,9 *(≈ 1,6 GW)*	

Avots: ERP, pamatojoties uz *Fenix* failiem (2025. gada janvāris).

70 Finanšu instrumenti veido aptuveni 45 % no kopējā finansējuma, kas piešķirts ANM *REPowerEU* nodaļām (sk. ***VII pielikumu***). Parasti šāda veida ANM finansētiem pasākumiem galīgā mērķa sasniegšanai (kas, ja tas tiek sasniegts, paredz pilnīgas piešķirtās summas izmaksu) ir nepieciešams parakstīt finansēšanas līgumus, taču nav nepieciešams pabeigt attiecīgos projektus. Attiecībā uz šiem pasākumiem, pamatojoties uz Komisijas veikto uzraudzību, nav skaidrs ne tikai tas, cik lielā mērā tiks radīta papildu ražošanas jauda, bet arī tas, kad šī jauda būs pieejama.

71 Turklāt mēs savā izlasē identificējām četrus gadījumus (vienu Beļģijā un trīs Itālijā), kad *REPowerEU* ANM finansētais pasākums ir tikai lielāka projekta neatņemama sastāvdaļa. Pirms projekta uzsākšanas ir jāpabeidz pārējie moduļi vai komponenti, kas neietilpst ANM. Tomēr ir plānots, ka pabeigšana notiks krietnu laiku pēc ANM darbības laika. Ja tiek izvērtēts tikai ANM finansētais *REPowerEU* pasākums, rodas nepilnīgs priekšstats par projekta apjomu un faktiskajiem sasniegumiem (sk. piemēru ***4. izcēlumā***).

4. izcēlums

Projekts tiks pilnībā pabeigts pēc ANM īstenošanas perioda – Beļģija

Ar budžetu 100 miljonu EUR apmērā (13,8 % no Beļģijas *REPowerEU* programmas finansējuma) šis pasākums paredz līdzfinansēt mākslīgās salas pamatu būvniecību, kas atrodas 45 km attālumā no Beļģijas krasta netālu no Ostendes, un kuras kopējās izmaksas tiek lēstas 1,1 miljardu EUR apmērā. To mērķis ir:

— savākt un pārvērst elektroenerģiju no trim plānotajiem jūras vēja parkiem (kopā 3,5 GW) Princeses Elizabetes zonā, lai to pārvadātu uz sauszemes elektrotīklu; un

— kalpot par nākotnes savienojumu centru ar tādām valstīm kā Apvienotā Karaliste un Dānija.

Pilnvērtīga darbība ir atkarīga no triju vēja parku pabeigšanas un to pieslēgšanas enerģētiskajai salai, kā arī no salas pieslēgšanas sauszemes elektrotīklam. Lai gan salas pamatu izbūvei vajadzētu būt pabeigtai līdz ANM perioda beigām, turpmākie posmi neietilpst ANM finansētā pasākuma darbības jomā, un trīs vēja parku pabeigšana saskaras ar ievērojamiem kavējumiem. Uzstādītā jauda, kas tiks sasniegta, pabeidzot pašu ANM pasākumu, būs nulle.

72 Ņemot vērā iepriekš minēto, *REPowerEU* nodaļās iekļautie ANM finansētie pasākumi var dot tikai nelielu ieguldījumu mērķa sasniegšanā – izveidot papildu 103 GW atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu.

REPowerEU nodaļās minētie ANM finansētie pasākumi dod priekšroku saules enerģijas ražošanai, nevis vēja enerģijas ražošanai

73 *REPowerEU* plānā tika aprēķināts arī konkrēts papildu atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudas sadalījums starp vēja (41 GW) un saules (62 GW) enerģiju[33]. Tomēr mūsu analīze parādīja, ka lielākā daļa ANM finansēto AER pasākumu *REPowerEU* nodaļās atbalsta saules enerģiju. Tas galvenokārt ir tāpēc, ka saules enerģija ir viegli izmantojama, lai pielāgotos ANM grafikam. Salīdzinājumā ar to vēja enerģijas projektiem nepieciešams ilgāks sagatavošanās laiks, un tie ir sarežģītāki, tāpēc ANM *REPowerEU* nodaļās tie ir nepietiekami pārstāvēti, kā rezultātā rodas nelīdzsvarotība starp papildu saules un vēja enerģijas ražošanas jaudām, kas tiek uzstādītas saskaņā ar *REPowerEU* plānu (sk. piemēru ***5. izcēlumā***).

izcēlums.

ANM finansētā pasākuma īstenošana galvenokārt atbalsta saules enerģijas iekārtu uzstādīšanu, nevis vēja enerģijas jaudas palielināšanu – Rumānija

ANM finansētais pasākums Rumānijas *REPowerEU* programmā bija vērsts uz jaunu jaudu izveidi elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem. Lai gan šis pasākums ļāva izveidot gan saules, gan vēja enerģijas iekārtas, lielākā daļa veiksmīgi pabeigto vai pašlaik īstenojamo projektu bija saistīti ar saules enerģiju, kas veidoja 90 % no uzstādītās jaudas (MW).

Līdz 2025. gada jūnijam neviens vēja enerģijas projekts nebija pabeigts; četri no tiem, kas veidoja tikai 10 % no pasākuma teorētiskās uzstādītās jaudas, joprojām bija izstrādes stadijā. Šie vēja enerģijas projekti bija saskārušies ar ievērojamiem kavējumiem piegādes ķēdes ierobežojumu, kā arī sarežģīto uzstādīšanas prasību un atļauju saņemšanas procesu dēļ. Trīs no tiem pašlaik ir klasificēti kā projekti ar augstu risku, ka tie netiks pabeigti.

Visvērienīgākais vēja projekts saskaņā ar šo pasākumu – ar plānoto uzstādīto jaudu 140 MW – netika iekļauts starp četriem notiekošajiem projektiem, jo revīzijas laikā tas jau bija atcelts.

74 Lai gan pēdējā desmitgadē atjaunīgo energoresursu uzstādītā jauda ir gandrīz divkāršojusies, no šiem resursiem faktiski saražotais enerģijas daudzums nav pieaudzis tādā pašā tempā. Kopumā AER jauda laikposmā no 2015. līdz 2023. gadam palielinājās par 71 %, savukārt AER ražošana tajā pašā laikposmā palielinājās tikai par 42 % (sk. ***12. attēlu***).

[33] SWD(2022) 230 final.

12. attēls | ES-27 atjaunīgo energoresursu teorētiskās jaudas un saražotās enerģijas salīdzinājums (TWh)

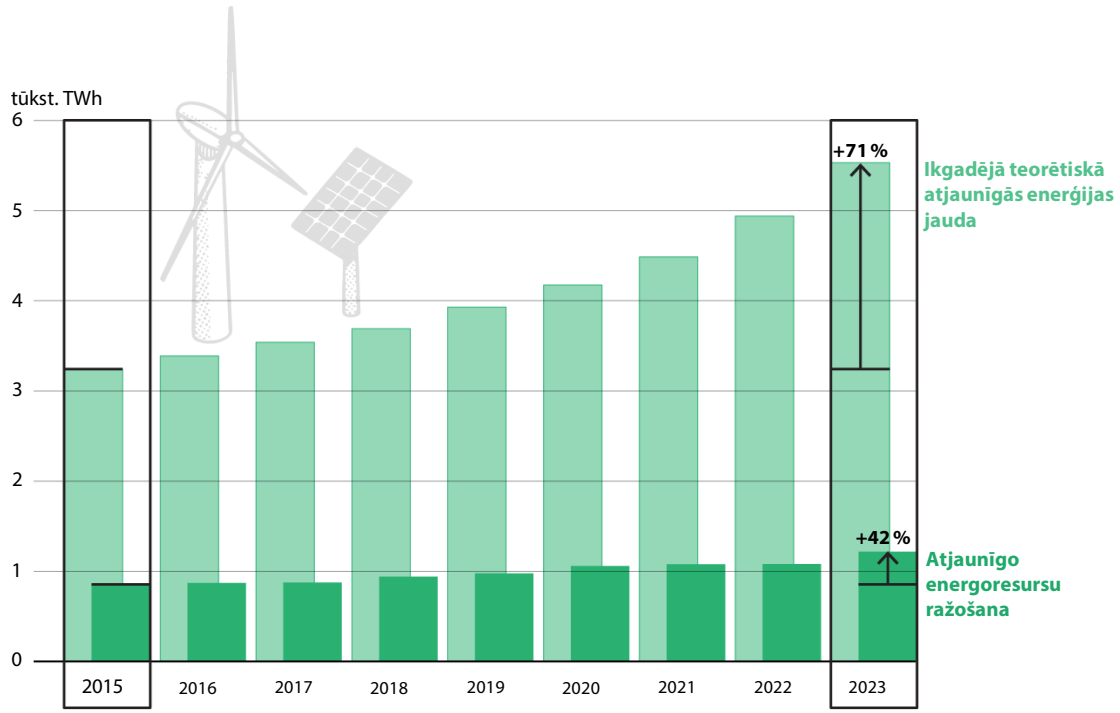

Avots: ERP, pamatojoties uz, *IRENA RENEWABLE CAPACITY STATISTICS 2025* un *IRENA RENEWABLE ENERGY STATISTICS 2025*.

75 Atšķirība starp jaudu un ražošanas pieaugumu ir acīmredzama, un to var izskaidrot ar vairākiem faktoriem, piemēram:

- pārtraukta darbība, jo saules un vēja enerģijas ražošana ir atkarīga no laika apstākļiem, turklāt saules enerģijas ražošana ir iespējama tikai noteiktos dienas laikos;
- tīkla un infrastruktūras ierobežojumiem, ko rada pārvades ierobežojumi, kuri izriet no variablā un decentralizētā atjaunīgo energoresursu rakstura; un
- saules enerģijas ražošanas jaudas pārrēķina koeficients (jaudas koeficients) parasti ir zemāks nekā vēja enerģijai.

76 Šis deficīts liecina, ka vienkārša ražošanas jaudas palielināšana nav pietiekama, lai sasniegtu *REPowerEU* mērķi – aizstāt enerģiju, kas ražota no fosilā kurināmā (galvenokārt no dabasgāzes elektrostacijām). Lai novērstu ES nepieciešamību importēt ievērojamus fosilā kurināmā apjomus, ir būtiski novērst šo nepilnību.

REPowerEU nodaļās minētie ANM finansētie pasākumi veicināja dažu projektu īstenošanas paātrināšanu

77 ANM *REPowerEU* programmā bija iekļauti nevis jauni projekti, bet gan daudzas investīcijas, kuras dalībvalstis bija iepriekš plānojušas, taču bija spiestas atlikt resursu trūkuma dēļ. Mūsu veiktā 27 pasākumu analīze parādīja, ka sešos no tiem ANM finansējums ir paātrinājis īstenošanu (sk. piemērus ***6. izcēlumā*** un ***7. izcēlumā***).

6. izcēlums

Ilgtermiņa enerģētikas investīciju paātrināšana, izmantojot *REPowerEU* nodaļās paredzētos ANM pasākumus – Beļģija

Direktīvā (ES) 2019/944 ir noteikts viedo skaitītāju izplatības mērķis 80 % apmērā, kas jāsasniedz līdz 2024. gadam. Tajā arī noteikts, ka uzstādīšana tiešajiem lietotājiem jāveic bez maksas, un izmaksas jāsedz sadales sistēmu operatoriem (SSO).

Līdz 2022. gada beigām Beļģija bija sasniegusi tikai 24 % pārklājumu salīdzinājumā ar vidējo ES rādītāju 54 %.

Beļģijas *REPowerEU* programmā tika iekļauts pasākums I-717 "Enerģijas sadales optimizācija – Valonijas reģions", lai paātrinātu viedo skaitītāju ieviešanu Valonijā.

Tas, ka ANM *REPowerEU* nodaļās nav pievērsta pietiekama uzmanība pārrobežu savienojumiem, liecina par neizmantotu iespēju palielināt vienotā elektroenerģijas tirgus efektivitāti un veicināt tā integrāciju

78 Iepriekšējā ziņojumā mēs konstatējām, ka viens no elementiem, kas nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu vienoto elektroenerģijas tirgu un pilnīgu tirgus integrāciju, ir pienācīga pārrobežu savienojamība, lai atbalstītu pārrobežu tirdzniecību[34]. Šajā nolūkā Enerģētikas savienības tiesiskajā regulējumā ir noteikts, ka dalībvalstīm:

- līdz 2030. gadam jāsasniedz minimālais elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītājs – 15 %[35];
- līdz 2025. gadam nodrošināt tirdzniecībai vismaz 70 % starpsavienojumu jaudas rezerves[36].

Savā īpašajā ziņojumā 03/2023 par enerģētikas savienību mēs konstatējām, ka vairākās dalībvalstīs progress virzībā uz šo mērķrādītāju sasniegšanu nebija pietiekams.

79 *REPowerEU* plāna mērķis bija "īstenot daudzus sen uzsāktus projektus, īpašu uzmanību pievēršot pārrobežu savienojumiem, lai izveidotu integrētu enerģijas tirgu [.]"[37]. Elektroenerģijas regulā starpsavienojums ir definēts kā "pārvades līnija, kas šķērso vai aptver robežu starp dalībvalstīm un kas savieno dalībvalstu nacionālās pārvades sistēmas"[38]. Tomēr grozītajā ANM regulā, kurā iekļauts *REPowerEU* un kuru pieņēmuši abas likumdevējas iestādes, tiek piemērota plašāka definīcija: tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums vismaz 30 % no *REPowerEU* nodaļām paredzētajām izmaksām piešķirt pasākumiem, kuriem ir pārrobežu vai vairāku valstu dimensija vai ietekme. Praksē tas ne vienmēr nozīmē, ka lielāka uzmanība jāpievērš starpsavienotājiem.

---

[34] ERP Īpašais ziņojums Nr. 03/2023, 43.punkts.

[35] Regula (ES) 2018/1999, 4. panta d) punkta 1) apakšpunkts.

[36] Elektroenerģijas regulas pārstrādātās redakcijas Regulas (ES) 2019/943 16. pants un Regulas 2018/1999 4. panta d) punkta 3. apakšpunkts.

[37] COM(2022) 230, 12. lpp.

[38] Regulas (ES) 2019/943 2. panta 1. punkts.

80 Kā mēs atzīmējām savā apskatā 01/2025, faktiskie pārrobežu starpsavienojumu projekti ir sarežģīti un tiem ir vajadzīgs īstenošanas grafiks, kas ir daudz ilgāks nekā ANM darbības laiks. Uz šiem projektiem parasti attiecas Eiropas enerģētikas tīklu (TEN-E) politika, un tos finansē no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikas jomā (EISI-E). Tā kā ANM *REPowerEU* nodaļas tika apstiprinātas, sākot no 2023. gada beigām, šāda veida projekta iekļaušana šķiet neiespējama.

81 Komisijas ceturtajā ANM gada ziņojumā ir norādīts, ka *REPowerEU* nodaļas risina kritiski svarīgas energosistēmu vājās vietas, piemēram, pārrobežu starpsavienojumu trūkumu, ieguldot jaunos pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumos[39]. Mūsu analīze parādīja, ka astoņas no desmit dalībvalstīm, kuras 2023. gadā saņēma KVAI apakšieteikumus, kuros tika aicināts izstrādāt pārrobežu starpsavienotājus, neiekļāva šāda veida pasākumu savās *REPowerEU* nodaļās. Kopumā mēs identificējām tikai trīs ANM finansētus pasākumus pārrobežu starpsavienojumu jomā. Divi no šiem pasākumiem tika īstenoti Itālijā; viens no tiem vēlāk tika atsaukts (sk. ***IX pielikums***). Atlikušais Itālijas projekts veido 2,3 % no minētās valsts ANM *REPowerEU* nodaļas aplēstajām izmaksām. Otrs pasākums tika īstenots Latvijā; tas veido 45 % no valsts *REPowerEU* nodaļas (sk. ***7. izcēlums***).

7. izcēlums

Pārrobežu investīcijas starpsavienotājos – Latvija

Latvijas ANM *REPowerEU* nodaļā ir iekļauts pasākums 7.2.i “Energoapgādes drošība un stabilitāte, kā arī sinhronizācija ar Savienības tīklu”. Tas palīdzēja finansēt 60 MW akumulatoru enerģijas uzglabāšanas sistēmas izveidi Rēzeknē, lai atbalstītu Baltijas valstu atdalīšanos no Krievijas elektrotīkla.

Šo pārrobežu projektu 2009. gadā uzsāka Latvija, Lietuva, Igaunija un Polija. Šī daudzgadu infrastruktūras projekta kopējās investīcijas sasniedza 1,6 miljardus EUR, tostarp 1,23 miljardus EUR dotāciju veidā no EISI. Tomēr tas jau bija lielā mērā pabeigts, pirms 2022. gadā tika pieņemts *REPowerEU* plāns. ANM finansē tikai vienu apakškomponentu, kas iekļauts Latvijas *REPowerEU* nodaļā, un tā vērtība ir 60 miljoni EUR.

[39] COM(2025) 637 final, 64. lpp.

82 Mēs arī konstatējām, ka Komisijas plašā definīcija par ANM regulā noteikto pārrobežu vai daudzvalstu kritēriju ļāva dalībvalstīm klasificēt 76 % no to ANM *REPowerEU* pasākumiem kā atbilstošus pārrobežu vai daudzvalstu prasībai, lielā mērā pārsniedzot grozītajā ANM regulā noteikto 30 % mērķrādītāju. Tomēr, izvērtējot pasākumus, kas iekļauti *REPowerEU* nodaļās, mēs konstatējām, ka tādiem pasākumiem kā saules paneļu uzstādīšana valsts vidienē vai ēku energoefektivitātes uzlabošana tika piešķirta pārrobežu ietekme, jo tie samazināja kopējo enerģijas patēriņu ES. Mūsuprāt, lai gan šādi pasākumi veicina atkarības no fosilā kurināmā samazināšanu, tiem trūkst tieša pārrobežu elementa un tie neveicina savstarpējās savienojamības izveidi, kas nepieciešama pārrobežu tirdzniecības atbalstam.

Bieži kavējumi ANM finansēto pasākumu īstenošanā *REPowerEU* nodaļās un pierādījumu bāze *REPowerEU* plāna sasniegumu novērtēšanai ir nepietiekami

83 Mēs novērtējām, vai 27 ANM finansēto pasākumu izlases īstenošana *REPowerEU* nodaļās piecās dalībvalstīs bija savlaicīga. Izlase aptver 10 % no *REPowerEU* pasākumu kopējā skaita un 44 % no to kopējām aplēstajām izmaksām (65 miljardi EUR). Mēs arī izvērtējām, vai mūsu izlasē iekļauto, no ANM finansēto pasākumu rezultāti veicina *REPowerEU* plāna mērķu sasniegšanu un vai ANM rezultātu novērtēšanas sistēma spēj ticami izsekot, kā *REPowerEU* nodaļās iekļautie, no ANM finansētie pasākumi veicina šo mērķu sasniegšanu.

Gandrīz divas trešdaļas no mūsu pārbaudītajiem pasākumiem saskārās ar kavējumiem, un daudzi to galīgie starpposma rādītāji un mērķrādītāji neattiecās uz pamatā esošo projektu pabeigšanu.

84 Mēs konstatējām, ka 18 no 27 pasākumiem mūsu izlasē (66 %) tika novilcināti. Sešos gadījumos (22 %) šie kavējumi lika veikt grozījumus pasākumu apjomā, bet vēl četri pasākumi (15 %) tika atsaukti ANP galīgajās redakcijās. Tas rada risku, ka var tikt apdraudēta fondu līdzekļu apgūšana vai samazinātas plāna mērķu ambīcijas, ja aprēķinātās izmaksas un līdz ar to piešķirtās summas netiks atbilstoši koriģētas (sk. ***4. tabulu***, kur sniegts sadalījums pa dalībvalstīm, un ***IX pielikumu***, kur atrodama sīkāka informācija par katru ANM finansēto pasākumu).

4. tabula | Situācija ANM finansēto pasākumu īstenošanā mūsu izlasē

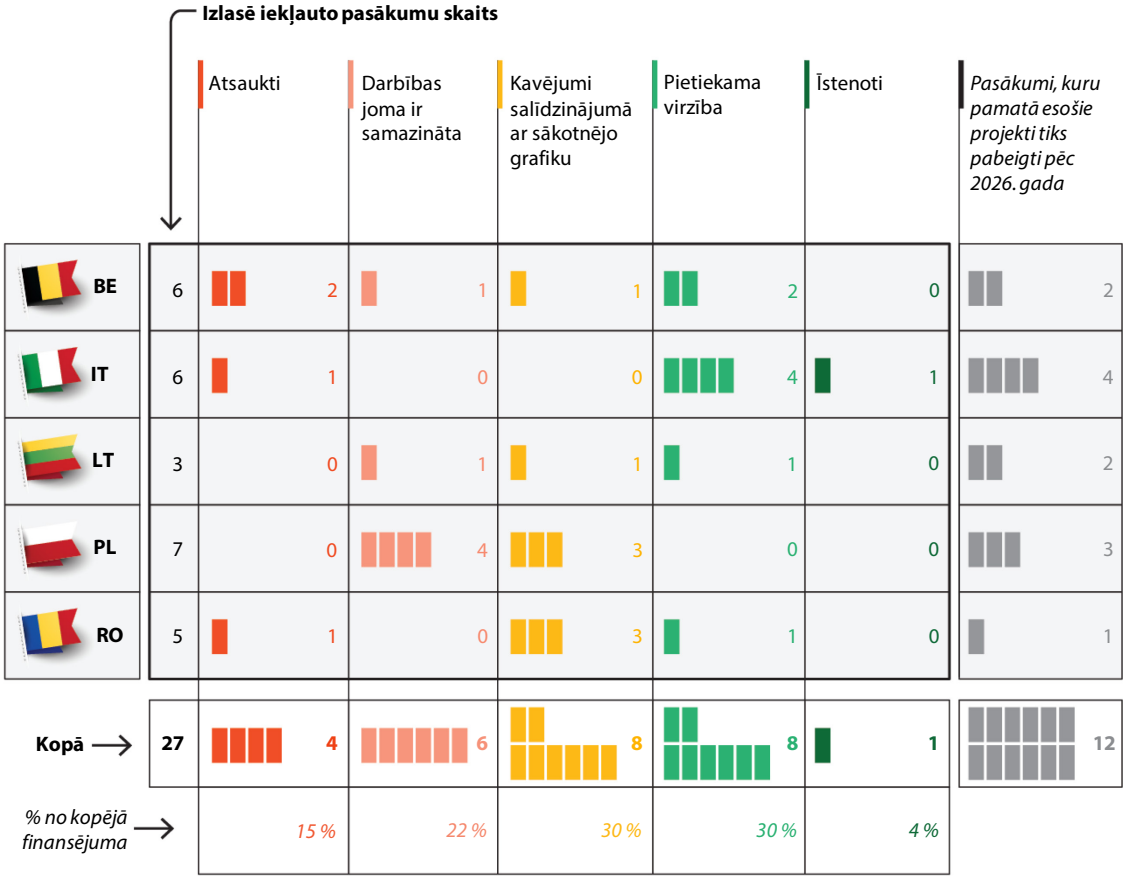

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

85 Turklāt 12 no 23 mūsu izlasē iekļautajiem ANM finansētajiem pasākumiem, kas ir saglabāti pārskatītajos ANP (52 %), saistītie projekti, kā paredzams, tiks pabeigti tikai pēc ANM darbības beigām. Piemēram, paredzams, ka lielākā daļa pasākumu, kas ir trīs finanšu instrumentu pamatā Polijā un Lietuvā (kas veido kopējās aplēstās izmaksas 21,6 miljardu EUR apmērā), tiks pabeigti labu laiku pēc ANM īstenošanas perioda beigām (2026. gada 31. augusts) un dažos gadījumos pat pēc *REPowerEU* plānā noteiktā 2030. gada termiņa (sk. ***IX pielikumu***). Ja uzrauga tikai ANM finansēto *REPowerEU* pasākumu, rodas nepilnīgs priekšstats par projekta apjomu un faktiskajiem sasniegumiem.

86 Mēs arī konstatējām, ka 2024. gada oktobra un 2025. gada aprīļa pusgada progresa ziņojumos par ANM pasākumiem[40] nebija skaidri norādīti kavējumi un ne vienmēr bija pienācīgi atspoguļota kavēto starpposma mērķu un uzdevumu netiešā ietekme. Citos gadījumos mēs konstatējām, ka dalībvalstu iestādes bija informētas par augsto kavēšanās varbūtību, taču to neatzīmēja savos pusgada progresa ziņojumos Komisijai.

[40] Regula (ES) 2021/241, 27. pants.

Ierobežots progress trešās daļas KVAI apakšieteikumu īstenošanā saistībā ar *REPowerEU*

87 Kā noteikts Eiropas pusgadā[41], Komisijas novērtējumā par KVAI īstenošanu ir ņemta vērā ekonomikas, budžeta un sociālā politika, un tādējādi tas pārsniedz ANM pasākumus.

88 Tāpēc papildus pasākumu izstrādes analīzei, kas izklāstīta ***47***.–***55***. punktā, attiecībā uz ar *REPowerEU* saistītiem KVAI apakšieteikumiem mēs analizējām īstenošanas statusu laikposmā no 2023. līdz 2025. gadam, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu.

89 Kopumā mūsu analīze liecina, ka pēdējo divu gadu laikā ar *REPowerEU* saistīto KVAI apakšieteikumu īstenošanā panākts neliels progress. Saskaņā ar Komisijas novērtējumu 14 % no apakšmērķiem līdz 2025. gadam bija panākts būtisks progress vai tie bija pilnībā īstenoti. Aptuveni 55 % no KVAI apakšieteikumiem bija panākts zināms progress īstenošanā, savukārt atlikušajos 31 % progress bija tikai neliels (sk. 3. saiti uz ERP novērtējumu par to, cik lielā mērā katrs ar *REPowerEU* saistītais 2023. gada KVAI apakšieteikums ir īstenots, ***IV pielikumā***).

90 Mēs arī atzīmējām divus turpmāk minētos punktus.

- Progresa trūkums atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošanā galvenokārt ir saistīts ar kavējumiem un daļēju īstenošanu. Četrās dalībvalstīs[42] īstenošana ievērojami kavējas, bet piecās[43] tiek nodrošināts tikai daļējs segums, tādējādi tikai nedaudz veicinot progresu attiecīgo kopējo ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā. No divām dalībvalstīm, kas neizmantoja savu *REPowerEU* nodaļu, lai iekļautu reformas, kas vienkāršo atļauju izsniegšanas procedūras, viena racionalizē administratīvās procedūras ANM ietvaros, bet ārpus *REPowerEU* nodaļas, savukārt otra ir iekļāvusi šo reformu savā NEKP, bet ne savā ANP. Pašlaik abos gadījumos progress ir ierobežots.
- Tikai divas dalībvalstis (Latvija un Itālija) *REPowerEU* nodaļā bija iekļāvušas ANM finansētus pasākumus attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem (sk. arī ***81***. punktu). Tika novērtēts, ka tikai Latvija ir panākusi būtisku progresu šā KVAI īstenošanā. Četras no atlikušajām astoņām dalībvalstīm, kurām tika nosūtīts ieteikums par pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumiem (Kipra, Grieķija, Portugāle un Spānija), nesniedza pietiekamus pierādījumus tam, ka nepieciešamie projekti tiek īstenoti neatkarīgi no *REPowerEU* nodaļām. To progress KVAI apakšieteikuma īstenošanā joprojām ir ierobežots.

---

[41] Regulas (ES) 2024/1263 10. un 12. apsvērums un 16. pants.

[42] Čehija, Polija, Portugāle un Slovākija.

[43] Austrija, Vācija, Ungārija, Malta un Nīderlande.

Komisijas faktu bāze, kas nepieciešama, lai novērtētu REPowerEU plāna sasniegumus, ir nepietiekama.

91 *REPowerEU* regula ar grozījumiem nemainīja ANM kopējos rādītājus. No 14 esošajiem kopīgajiem rādītājiem tikai viens attiecas uz mūsu revīzijas darbības jomā ietvertajām jomām, proti, AER papildu jaudas reģistrēšana (CI 2, *"Atjaunīgajai enerģijai uzstādītā papildu ekspluatācijas jauda"*). Tomēr nav prasības atsevišķi ziņot par to, kas atbilst sākotnējam mērķim, un kas – papildu mērķim, kas saistīts ar *REPowerEU* plāna ieviešanu. Citi svarīgi aspekti, jo īpaši mērķi samazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā un uzlabot pārrobežu starpsavienojumu jaudu, nav aplūkoti nevienā ANM kopējā rādītājā. Tajā pašā laikā *REPowerEU* nodaļās iekļauto ANM finansēto pasākumu starpposma mērķi un mērķrādītāji ne vienmēr ļauj novērtēt kvantitatīvus rezultātus vai ietekmi (sk. ***68***. un ***69***. punktu), kā iepriekš norādīts mūsu ERP Īpašajā ziņojumā 26/2023. Ārpus ANM dalībvalstīm nav jāvāc dati par rezultātiem un ietekmi, kas panākta ar darbībām, kuras veiktas saskaņā ar *REPowerEU* plānu, un jāziņo par to Komisijai.

92 Šī neapmierinošā situācija saglabāsies arī pēc 2027. gada, kā liecina mūsu analīze par 25 ar *REPowerEU* saistītiem rādītājiem, kurus Komisija ierosinājusi savā likumdošanas priekšlikumā par nākamā daudzgadu finanšu plāna (DFP) rezultātu novērtēšanas sistēmu (sk. ***VIII pielikumu***).

93 Tādējādi kopumā mēs uzskatām, ka Komisijas pierādījumu bāze *REPowerEU* plāna sasniegumu novērtēšanai ir nepietiekama un ka joprojām nav skaidrs, kā Komisija plāno noteikt, kurus Krievijas fosilā kurināmā importa samazinājumus un panākumus citu konkrētu *REPowerEU* mērķu sasniegšanā (piemēram, atjaunīgo energoresursu jauda vai starpsavienojumi) var attiecināt uz dalībvalstu veiktajām darbībām saskaņā ar *REPowerEU* plānu vai uz citām darbībām vai pasākumiem, kas veikti pirms *REPowerEU* plāna vai nav ar to saistīti.

Šo ziņojumu 2026. gada 24. jūnija sēdē Luksemburgā pieņēma IV apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Petri Sarvamaa*.

Revīzijas palātas vārdā –

Tony Murphy
priekssēdētājs

Pielikumi

I pielikums. Par revīziju

01 *REPowerEU* plāns paredz plašu investīciju un reformu klāstu, kura galvenais mērķis ir:

- enerģijas avotu dažādošana (galvenokārt, lai samazinātu fosilā kurināmā importu no Krievijas);
- pārejas uz tīru enerģiju paātrināšana (palielinot elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem energoresursiem (AER));
- enerģijas ietaupījums;
- Eiropas starpsavienojumu un infrastruktūras vajadzības; un
- sagatavotības veicināšana (jau iepriekš stiprinot ES spēju izturēt nopietnus traucējumus dabasgāzes piegādē).

Revīzijas tvērums un pieeja

02 Revīzijas darbā mēs koncentrējāmies uz tiem *REPowerEU* plāna komponentiem un pasākumiem, kas saistīti ar trim konkrētiem mērķiem:

- naftas un gāzes piegāžu diversifikācija, samazinot atkarību no Krievijas;
- pārejas uz tīru enerģiju paātrināšana, palielinot atjaunojamo energoresursu ražošanas jaudu;
- pārrobežu energostarpsavienojamības stiprināšana.

03 Revīzijas galvenais jautājums bija šāds: "Vai *REPowerEU* plāns tiek efektīvi īstenots, lai diversificētu fosilā kurināmā piegādes, samazinot atkarību no Krievijas, un paātrinātu pāreju uz tīru enerģiju?"

Cita starpā pārbaudījām:

- vai plāna īstenošana ir cieši saistīta ar ES pārvaldības satvaru attiecībā uz enerģētikas savienību un rīcību klimata politikas jomā;
- kā ir finansētas plāna īstenošanas darbības un vai *REPowerEU* pasākumi ANM nodaļās attiecas uz attiecīgajiem konkrētām valstīm adresētajiem apakšieteikumiem (KVAI apakšieteikumiem) no 2022. gada un 2023. gada;
- cik labi plāna īstenošanas pasākumi ir palīdzējuši īstenot *REPowerEU* mērķus.

1. attēls | Kā mēs veicām revīziju?

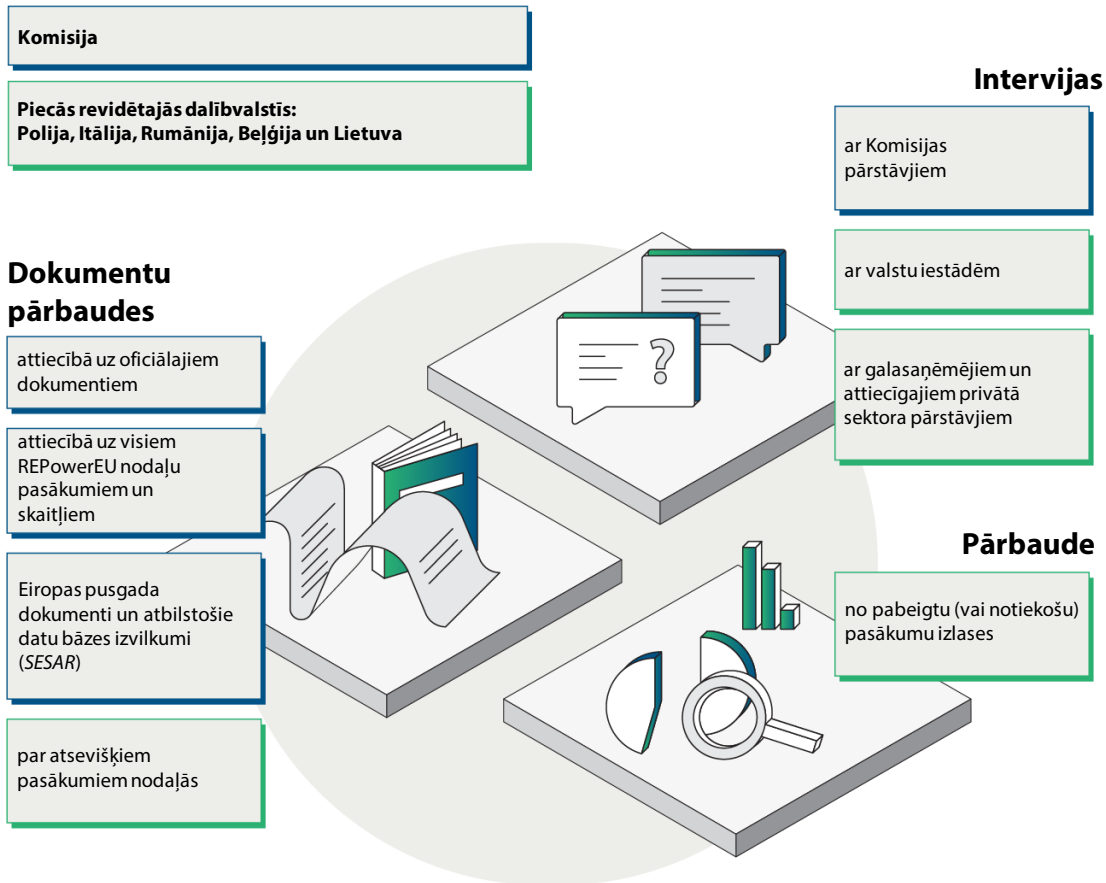

Avots: ERP.

04 Mūsu revīzijas darbs ietvēra šādus galvenos elementus:

(1) Attiecībā uz visām 27 dalībvalstīm mēs pārbaudījām, cik labi to galīgie NEKP korelē ar *REPowerEU* plānu un *REPowerEU* nodaļām ANM; kā to AER mērķrādītāju devumi attīstījās no sākotnējās uz pārskatīto NEKP redakciju; un cik labi ANM *REPowerEU* nodaļās iekļautie pasākumi risināja 2022. un 2023. gada KVAI, lai sasniegtu *REPowerEU* mērķus.

(2) Mēs arī izvērtējām 11 dalībvalstu (Beļģijas, Horvātijas, Francijas, Vācijas, Ungārijas, Itālijas, Latvijas, Lietuvas, Rumānijas, Slovākijas un Spānijas) pārskatītos 2024. gada NEKP, lai apzinātu visus jaunus vai uzlabotus pasākumus jomās, uz kurām attiecas mūsu revīzija. Šo 12 dalībvalstu *REPowerEU* nodaļās iekļauto pasākumu kopējās aplēstās izmaksas ir 34,9 miljardi EUR, kas atbilst 54 % no kopējā ANM finansējuma, kas piešķirts 27 dalībvalstu *REPowerEU* nodaļām.

(3) Visbeidzot, mēs apmeklējām piecas dalībvalstis: Beļģiju, Itāliju, Lietuvu, Poliju un Rumāniju; tās kopā veido aptuveni 60 % no kopējām aplēstajām investīciju un reformu izmaksām ANM *REPowerEU* nodaļās. Attiecībā uz šīm valstīm mēs izvēlējāmies 27 investīciju un reformu piemērus, lai pārbaudītu, vai tās norit saskaņā ar plānu un sniedz gaidītos rezultātus, izmantojot *REPowerEU* nodaļās un citos dokumentos izklāstītos starpposma mērķus un galamērķus. Vajadzības gadījumā mēs veicām arī intervijas ar to valsts iestāžu vai privātā sektora uzņēmumu pārstāvjiem, kas atbild par šo pasākumu īstenošanu.

05 Mēs sākām revīzijas darbu uz vietas 2024. gada oktobrī un pabeidzām to 2025. gada decembrī. Mēs novērtējām *REPowerEU* plāna īstenošanu no 2022. gada maija līdz 2025. gada decembrim.

06 Šī revīzija neattiecas uz pasākumiem, kas veikti energoefektivitātes uzlabošanai un enerģijas taupīšanai, jo tie ir citas pašlaik notiekošas ERP revīzijas priekšmets.

07 Mūsu revīzijas metodika atbilst Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (*INTOSAI*) izdotajiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.

II pielikums. Apstiprināto ANM *REPowerEU* nodaļu paredzamās izmaksas (ES-27, EUR, 2025. gada oktobris)

Dalībvalsts	Dotācijas	Kredīti	Kopējā piešķirtā summa	Īpatsvars kopējā skaitā
Austrija	210 304 520		210 304 520	0,3 %
Beļģija	515 623 658	195 000 000	710 623 658	1,1 %
Bulgārija	498 208 098		498 208 098	0,8 %
Horvātija	276 228 416	2 649 421 679	2 925 650 095	4,5 %
Kipra	104 580 000		104 580 000	0,2 %
Čehija	735 462 052		735 462 052	1,1 %
Dānija	302 533 137		302 533 137	0,5 %
Igaunija	90 040 000		90 040 000	0,1 %
Somija	127 090 000		127 090 000	0,2 %
Francija	2 826 330 141		2 826 330 141	4,3 %
Vācija	2 444 838 528		2 444 838 528	3,7 %
Grieķija	901 942 312		901 942 312	1,4 %
Ungārija	705 417 490	3 897 455 211	4 602 872 701	7,1 %
Īrija	240 000 000		240 000 000	0,4 %
Itālija	2 756 950 000	8 421 000 000	11 177 950 000	17,1 %
Latvija	134 743 378		134 743 378	0,2 %
Lietuva	214 415 242	549 130 737	763 545 979	1,2 %
Luksemburga	177 328 000		177 328 000	0,3 %
Malta	69 900 000		69 900 000	0,1 %
Nīderlande	792 861 550		792 861 550	1,2 %

Polija	2 755 862 361	21 949 648 026	24 705 510 387	37,8 %
Portugāle	950 643 356		950 643 356	1,5 %
Rumānija	1 440 391 220	577 082 830	2 017 474 050	3,1 %
Slovākija	441 323 351		441 323 351	0,7 %
Slovēnija	122 170 000		122 170 000	0,2 %
Spānija	5 216 693 413	1 700 000 000	6 916 693 413	10,6 %
Zviedrija	282 469 136		282 469 136	0,4 %
KOPĀ	25 334 349 359	39 938 738 483	65 273 087 842	100,0 %

Piezīme. REPowerEU pasākumu kopējās aplēstās izmaksas dalībvalstīs, kas iekļautas mūsu revīzijas izlasē (izcelts dzeltenā krāsā), ir 39 miljardi EUR, kas veido aptuveni 60 % no ANM piešķīruma *REPowerEU* nodaļām.

Avots: ERP, pamatojoties uz *Fenix* failiem (2025. gada oktobris).

III pielikums. Galvenie tiesību akti un iniciatīvas, kuru mērķis ir sasniegt enerģētikas savienību un cīnīties pret klimata pārmaiņām

Gads	Tiesību akts / iniciatīva	Galvenās iezīmes / mērķi
2009	Klimata un enerģētikas pakete	2020. gada mērķrādītāji; ETS direktīvas pārskatīšana; Lēmums par kopīgiem centieniem
2013	ES Klimatadaptācijas stratēģija	Pirmā ES mēroga klimatadaptācijas stratēģija
2018	Pārvaldības regula (ES) 2018/1999	NEKP satvars, uzraudzības un ziņošanas pienākumi
2019	Paziņojums par Eiropas zaļo kursu	Vīzija par klimatneitrālu ES līdz 2050. gadam
	Pasākumu kopums "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā"	Astoņi likumi; NEKP prasības; dekarbonizācijas pasākumi
2021	Eiropas Klimata likums (ES 2021/1119)	Juridiski saistošs mērķis sasniegt oglekļa neitralitāti līdz 2050. gadam; SEG emisiju samazinājums par 55 % līdz 2030. gadam
	Tiesību aktu kopums "Gatavi mērķrādītājam 55 %"	Tiesību aktu priekšlikumi 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanai; atjaunīgo energoresursu un energoefektivitātes direktīvu pārskatīšana
	Atjaunināta ES pielāgošanās stratēģija	Pastiprināti pielāgošanās pasākumi
2022	*REPowerEU* plāns	Samazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā; augstāki atjaunīgo energoresursu un efektivitātes mērķrādītāji
2023	Direktīva (ES) 2023/2413.	Grozīta Direktīva (ES) 2018/2001, palielinot atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju līdz 42,5 % līdz 2030. gadam (+ 2,5 procentpunkti indikatīvie papildinājumi)
	Komisijas ieteikumi par NEKP	Norādījumi atjaunināti em nacionālajiem plāniem saskaņā ar Eiropas Klimata aktu
2024	Process 2040. gada klimata mērķrādītājam	Ietekmes novērtējums un apspriešanās par 90 % SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju
2025	Priekšlikums grozīt Eiropas Klimata likumu	Parlamentam un Padomei iesniegtais oficiālais priekšlikums par 2040. gada mērķrādītāju (SEG samazinājums par 90 %)

IV pielikums. Saites uz papildu tehnisko informāciju

Šādi papildu dokumenti ir pieejami ERP atvērtās datu platformā.

(1) ERP veiktais NEKP īstenošanas pasākumu salīdzinājums (2024. gads salīdzinājumā ar 2019. gadu).

(2) ERP veiktais NEKP mērķu un uzdevumu salīdzinājums (2024. gads salīdzinājumā ar 2019. gadu).

(3) ERP novērtējums par to, cik lielā mērā ir izpildīti visi ar *REPowerEU* saistītie 2023. gada apakšmērķi.

V pielikums. NEKP investīcijas, par kurām ziņots dalībvalstu 2025. gada divgadu progresa ziņojumos un ANM *REPowerEU* nodaļās

Dalībvalsts	Statuss	Dati XIII pielikumā	Privātās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Publiskās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Paredzētās investīcijas no 2024. gada – privātās, publiskās un ES (EUR)	*REPowerEU* nodaļa (EUR)
Vācija	Publiskots	IR	116 891 539 341	80 798 584 034	360 034 091 441	2 444 838 075
Nīderlande	Publiskots	IR	9 050 166 674	10 295 469 355	18 241 327 542	735 000 000
Slovākija	Publiskots	IR	2 329 062 915	1 048 321 360	57 717 188 851	401 050 000
Francija	Publiskots	IR	1 192 082 000	17 802 600 000	1 230 000 000	2 826 330 141
Lietuva	Publiskots	IR	840 881 176	1 607 578 509	8 931 625 487	747 560 379
Slovēnija	Publiskots	IR	779 612 903	566 554 700	-	122 170 000

Dalībvalsts	Statuss	Dati XIII pielikumā	Privātās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Publiskās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Paredzētās investīcijas no 2024. gada – privātās, publiskās un ES (EUR)	*REPowerEU* nodaļa (EUR)
Polija	Publiskots	IR	514 990 754	4 452 892 380	32 433 823 836	24 477 415 877
Kipra	Publiskots	IR	175 265 199	126 335 164	5 866 745 663	140 580 000
Ungārija	Publiskots	IR	132 599 414	3 392 309 731	9 260 872 010	4 602 872 701
Starpsumma			131 906 200 376	120 090 645 233	493 715 674 830	36 497 817 173
Igaunija	Publiskots	IR	71 991 044	463 454 802	3 887 466 415	90 040 000
Portugāle	Publiskots	IR	46 686 506	3 653 256 467	4 499 915 427	855 400 000
Malta	Publiskots	IR	1 665 562	377 924 690	1 291 887 214	69 900 000
Somija	Publiskots	IR	-	8 952 000 000	-	127 090 000

Dalībvalsts	Statuss	Dati XIII pielikumā	Privātās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Publiskās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Paredzētās investīcijas no 2024. gada – privātās, publiskās un ES (EUR)	*REPowerEU* nodaļa (EUR)
Bulgārija	Publiskots	IR	-	5 072 367 012	2 782 551 994	498 208 098
Zviedrija	Publiskots	IR	-	2 182 770 078	7 653 870 422	282 469 136
Latvija	Publiskots	IR	-	39 162 284	28 609 943	134 743 378
Luksemburga	Publiskots	IR	-	-	-	177 328 000
Austrija	Publiskots	NAV	N/P	N/P	N/P	210 304 520
Čehija	Publiskots	NAV	N/P	N/P	N/P	735 462 052
Īrija	Publiskots	NAV	N/P	N/P	N/P	240 000 000
Itālija	Publiskots	NAV	N/P	N/P	N/P	11 177 950 000

Dalībvalsts	Statuss	Dati XIII pielikumā	Privātās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Publiskās investīcijas līdz 2023. gadam (EUR)	Paredzētās investīcijas no 2024. gada – privātās, publiskās un ES (EUR)	*REPowerEU* nodaļa (EUR)
Horvātija	Nav publiskots					2 925 650 095
Dānija	Nav publiskots					163 585 906
Grieķija	Nav publiskots					794 821 929
Rumānija	Nav publiskots					2 017 474 050
Spānija	Nav publiskots					6 916 693 413
Beļģija	Pašlaik izskatīti					705 603 658
Starpsumma			120 343 111	20 740 935 333	20 144 301 415	28 122 724 235
KOPĀ			132 026 543 487	140 831 580 565	513 859 976 246	64 620 541 408

VI pielikums. Naftas un gāzes imports no Krievijas (ES-27, 2021.–2024. gads)

Dabasgāze (cauruļvads) + LNG

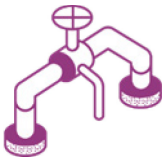

(miljonos kubikmetru)

	2021	2022	2023	2024
ES-27	153 225,5	83 823,9	33 402,8	37 843,3
Beļģija	2404,9	2820,8	4018,8	3444,7
Bulgārija	2626,5	1205,3	0,0	0,0
Čehija	8718,9	6837,9	551,5	1791,0
Dānija	0,0	0,0	0,0	0,0
Vācija	55 443,3	25 941,1	0,0	0,0
Igaunija	58,1	0,0	0,0	0,0
Īrija	0,0	0,0	0,0	0,0
Grieķija	2604,0	1000,7	2111,1	3339,8
Spānija	3219,5	4982,8	6465,5	6436,2
Francija	10 755,6	8149,5	6009,9	7406,4
Horvātija	0,0	0,0	0,0	0,0
Itālija	29 170,7	13 987,6	2931,0	5696,2
Kipra	0,0	0,0	0,0	0,0
Latvija	1187,0	189,8	0,0	0,0
Lietuva	887,2	279,0	0,0	0,0
Luksemburga	141,6	0,0	1,9	0,0
Ungārija	7105,0	7671,0	6413,0	4064,0
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0
Nīderlande	9176,7	3910,0	1357,9	2127,1
Austrija	0,0	0,0	0,0	0,0
Polija	10 468,2	2986,3	0,0	0,0
Portugāle	780,1	298,7	366,6	246,1
Rumānija	2765,9	365,5	0,0	0,0
Slovēnija	128,8	71,8	0,0	0,0
Slovākija	3536,0	2388,0	2877,0	3089,0
Somija	1927,0	673,0	181,0	141,0
Zviedrija	120,2	64,9	117,6	62,0

Avots: Eurostat

Dabasgāze – LNG

(miljonos kubikmetru)

	2021	2022	2023	2024
ES-27	12 019,8	17 094,8	19 178,0	20 048,9
Beļģija	1340,3	2733,0	4006,1	3444,7
Bulgārija	0,0	0,0	0,0	0,0
Čehija	0,0	0,0	0,0	0,0
Dānija	0,0	0,0	0,0	0,0
Vācija	0,0	0,0	0,0	0,0
Igaunija	28,8	0,0	0,0	0,0
Īrija	0,0	0,0	0,0	0,0
Grieķija	0,0	184,2	777,4	264,7
Spānija	3219,5	4982,8	6465,5	6436,2
Francija	3462,3	5588,3	6005,4	7398,8
Horvātija	0,0	0,0	0,0	0,0
Itālija	0,0	193,0	89,0	89,5
Kipra	0,0	0,0	0,0	0,0
Latvija	5,9	0,0	0,0	0,0
Lietuva	0,0	0,0	0,0	0,0
Luksemburga	0,0	0,0	0,0	0,0
Ungārija	0,0	0,0	0,0	0,0
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0
Nīderlande	2824,4	2764,1	1169,4	1965,9
Austrija	0,0	0,0	0,0	0,0
Polija	75,4	51,7	0,0	0,0
Portugāle	780,1	298,7	366,6	246,1
Rumānija	0,0	0,0	0,0	0,0
Slovēnija	0,0	0,0	0,0	0,0
Slovākija	0,0	0,0	0,0	0,0
Somija	163,0	234,0	181,0	141,0
Zviedrija	120,2	64,9	117,6	62,0

Avots: Eurostat

Nafta

(tūkstošos tonnu)

	2021	2022	2023	2024
ES-27	112 447,9	88 429,8	14 367,9	11 705,0
Beļģija	8382,4	6123,7	0,0	0,0
Bulgārija	0,0	0,0	0,0	0,0
Čehija	3418,0	4161,0	4307,0	2715,0
Dānija	847,8	72,8	0,0	0,0
Vācija	27 741,0	22 392,0	205,0	:
Igaunija	0,0	0,0	0,0	0,0
Īrija	0,0	0,0	0,0	0,0
Grieķija	3063,1	606,5	0,0	0,0
Spānija	2569,2	698,5	0,0	0,0
Francija	2995,0	2130,0	0,0	0,0
Horvātija	0,0	0,0	0,0	0,0
Itālija	5757,9	12 075,5	0,0	0,0
Kipra	0,0	0,0	0,0	0,0
Latvija	0,0	0,0	0,0	0,0
Lietuva	6398,8	1416,0	0,0	0,0
Luksemburga	0,0	0,0	0,0	0,0
Ungārija	3497,0	5136,0	4807,0	4988,0
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0
Nīderlande	16 930,4	12 599,3	0,0	0,0
Austrija	530,3	69,6	0,0	0,0
Polija	14 982,8	11 316,6	499,9	0,0
Portugāle	0,0	0,0	0,0	0,0
Rumānija	1811,3	2299,8	0,0	0,0
Slovēnija	0,0	0,0	0,0	0,0
Slovākija	5467,0	5249,0	4549,0	4002,0
Somija	6491,0	1603,0	0,0	0,0
Zviedrija	1564,9	480,6	0,0	0,0

Avots: Eurostat

VII pielikums. Finanšu instrumenti kā ANM pasākumi *REPowerEU* nodaļās

	Pasākuma atsauces numurs	Pasākuma nosaukums	Summa *(miljoni EUR)*
ES	ES-C[C31]-I[I2]	Shēma atjaunīgā ūdeņraža ražošanas un izmantošanas atbalstam	1600,0
	ES-C[C31]-I[I3]	Subsīdiju programma atjaunīgo energoresursu un enerģijas uzglabāšanas vērtības ķēdes atbalstam	1000,0
	ES-C[C31]-I[I6]	Subsīdiju programma dekarbonizācijas projektiem (dotācijas)	430,0
	ES-C[C31]-I[I8]	Atbalsta programma dekarbonizācijas projektiem (aizdevumi)	1050,0
HU	HU-C[C10]-I[I12]	Finanšu instrumenta izveide, lai uzlabotu uzņēmumu energoefektivitāti	461,0
	HU-C[C10]-I[I13]	Finanšu instrumenta izveide, lai uzlabotu dzīvojamo ēku energoefektivitāti un risinātu enerģētiskās nabadzības problēmu	589,3
	HU-C[C10]-I[I14]	Finanšu instrumenta izveide, lai veicinātu elektromobiļu uzlādes staciju izvietošanu	79,2
	HU-C[C10]-I[I15]	Finanšu instrumenta izveide, lai atbalstītu akumulatoru baterijas elektrotransportlīdzekļu (BEV) iegādi, ko veic autoparka nodrošinātāji	52,6
	HU-C[C10]-I[I16]	Finanšu instrumenta izveide, lai atbalstītu ģeotermālās enerģijas izpēti un izmantošanu	351,3
IT	IT-C[M7]-I[I12]	Finanšu instruments starptautiskas, rūpnieciskas un pētniecības un izstrādes līderības attīstībai bezemisiju autobusu jomā	100,0
	IT-C[M7]-I[I16]	Atbalsts MVU enerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem	320,0
	IT-C[M7]-I[I17]	Finanšu instruments energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem sabiedriskajos un sociālajos mājokļos, kā arī mājsaimniecībās ar zemiem ienākumiem un neaizsargātām iedzīvotāju grupām	1381,0
LT	LT-C[C8]-I[H-3-1-.H-3-1-]	Atbalsts AER ražotnēm (saules un vēja enerģija uz sauszemes)	549,1
PL	PL-C[G]-I[3.1.4]	Atbalsts valsts energosistēmai (Enerģētikas atbalsta fonds)	16 270,3
	PL-C[G]-I[3.1.5]	Atkrastes vējparku būvniecība (Atkrastes vēja enerģijas fonds)	4785,0
			Kopā: 29 018,8 miljoni EUR

Avots: ERP, pamatojoties uz *FENIX* failiem(2025. gada janvāris).

VIII pielikums. *REPowerEU* darbības rādītāji, kas iekļauti priekšlikumā par darbības uzlabošanas sistēmas regulu pēc 2027. gada un attiecas uz mūsu revīzijas tvērumu

Politikas joma (1. līmenis)	Politikas joma (2. līmenis)	Nr.	Intervences joma	Izlaides rādītājs	Rezultāta rādītājs
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	172	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot saules enerģijas koncentrēšanas tehnoloģiju**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	pCO_2 nenovērstās SEG emisijas gadā Piesārņotāju samazinājums tonnās (PM2,5 un NOx); To cilvēku skaits valstīs ārpus ES, kuriem ir piekļuve elektroenerģijai, – jauna piekļuve un uzlabota piekļuve;
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	173	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot saules fotoelementu tehnoloģiju**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	174	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot sauszemes vēja enerģiju**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	175	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot atkrastes vēja enerģiju**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	176	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot ģeotermālo enerģiju**	Uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW) elektroenerģijas ražošanā no ģeotermālās enerģijas	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	177	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot hidroenerģiju**	Uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW) elektroenerģijas ražošanā no hidroenerģijas	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	178	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot okeāna enerģiju**	Uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW) elektroenerģijas ražošanā sadalījumā pēc veida (viļņu enerģija, plūdmaiņu enerģija)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	182	**Elektroenerģijas ražošana no atjaunīgā ūdeņraža**	Uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW) elektroenerģijas ražošanā no atjaunīgā ūdeņraža	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	184	**Atjaunīgās enerģijas izmantošana izolētos tīklos un savrupās sistēmās**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	185	**Elektroenerģijas ražošana, izmantojot citas inovatīvas atjaunīgās energoresursu tehnoloģijas, kā definēts Direktīvā 2018/2001**	Elektroenerģijas ražošanā uzstādītā jaunā vai papildu enerģijas jauda (MW)	
Enerģētika	Elektroenerģijas ražošana	186	**Pārrobežu atjaunīgās enerģijas projekti saskaņā ar EISI regulu**	— Jauna vai papildu atjaunīgās enerģijas jauda, kas uzstādīta elektroenerģijas ražošanai, apkurei un	Izvairītās siltumnīcefekta gāzu emisijas gadā (tCO_2 ekvivalenta)$_2$

Politikas joma (1. līmenis)	Politikas joma (2. līmenis)	Nr.	Intervences joma	Izlaides rādītājs	Rezultāta rādītājs
				dzesēšanai, atjaunīgā ūdeņraža ražošanai vai transportam (MW); — Uzstādītā jaunā vai papildu uzglabāšanas jauda (MWh);	Piesārņotāju samazinājums (tonnās);
Enerģētika	Enerģijas ražošanas noturība	187	**Pasākumi energresursu un enerģijas ražošanas klimatnoturības stiprināšanai**	Enerģijas ražošanas jauda ar uzlabotu noturību	Aktīvi (norādīt aktīvu vērtību) un/vai iedzīvotāji, kas gūst labumu no klimatnoturības pasākumiem
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	238	**Elektroenerģijas sadale**	— Uzstādītas jaunas vai papildu līnijas (km) — Uzstādīto iekārtu skaits — Jaunā vai uzstādītā jauda (GW)	Piegādes diversifikācija Atjaunīgo energoresursu integrācijas palielināšana
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	239	**Pārrobežu nozīmes energoinfrastruktūra saskaņā ar *TEN-E* regulu**	— Uzstādītas jaunas vai papildu līnijas (km) — Uzstādīto iekārtu vienību skaits — Jaunā vai uzstādītā jauda (GW)	
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	240	**Tīkla līmeņa viedo enerģētikas sistēmu uzstādīšana**	— Uzstādīto viedo skaitītāju skaits; — Viedo skaitītāju digitālās pārvaldības sistēmu skaits	Viedajām energosistēmām pieslēgto papildu lietotāju skaits;
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	241	**Elektroenerģijas uzkrāšana**	— Krātuves jauda (MWh); — Palielinātā elastības jauda (GW); — Uzstādītā jauda (GW);	
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	242	**Termiskās enerģijas uzkrāšana**	— Krātuves jauda (MWh); — Palielinātā elastības jauda (GW); — Uzstādītā jauda (GW);	Piegādes diversifikācija; Atjaunīgo energoresursu integrācijas palielināšana;
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	243	**Elektroenerģijas pārvade**	— Uzstādītas jaunas vai papildu līnijas (km); — Uzstādīto iekārtu vienību skaits — Jaunā vai uzstādītā jauda (GW)	
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	244	**Elektroenerģijas pārvade, kas paredzēta galvenokārt atjaunīgajai enerģijai**		
Enerģētika	Tīkls un uzglabāšana	245	**Pasākumi, kas vērsti uz energotīklu un krātuvju klimatnoturību**		Aktīvi (norādīt aktīvu vērtību) un/vai iedzīvotāji, kas gūst labumu no klimatnoturības pasākumiem;
Enerģētika	Finansējums enerģētikai	251	**Citas ar zaļo pārkārtošanos saistītas investīcijas enerģētikas nozarē**	Projektu skaits sadalījumā pēc darbības veida	

Politikas joma (1. līmenis)	Politikas joma (2. līmenis)	Nr.	Intervences joma	Izlaides rādītājs	Rezultāta rādītājs
Enerģētika	Reformas	253	**Politika un tiesiskais regulējums – Enerģētika**	— pieņemto vai spēkā stājušos likumu skaits; — pabeigto politikas izstrādes vai izvērtēšanas procesu skaits; — pabeigtās apspriešanās ar ieinteresētajām personām – skaits; — spēkā esošo īstenošanas noteikumu vai pamatnostādņu skaits; — galīgi pieņemto stratēģiju vai regulējumu skaits; — izstrādāto sabiedrisko pakalpojumu vai procesu skaits; — trešo valstu publiskās pārvaldes iestāžu atbalstam organizēto *TAIEX* pasākumu skaits; — trešo valstu publiskās pārvaldes iestāžu atbalstam organizēto mērķsadarbības projektu skaits; — attiecīgās publiskās politikas (norādīt skaitu), kas ir izstrādātas/pārskatītas un/vai tiek īstenotas trešās valstīs.	
Enerģētika	Reformas	254	**Atjaunīgā enerģija**		
Enerģētika	Reformas	255	**Enerģētikas infrastruktūra un tīkli**		
Enerģētika	Reformas	256	**Uz nefosilās enerģijas elastīgu izmantošanu / uzkrāšanu vērstas reformas**		

IX pielikums. Revīzijas laikā pārbaudīti ANM finansētie pasākumi, kas ietverti *REPowerEU* nodaļās – piecās dalībvalstīs

Dalībvalsts	Pasākuma atsauces numurs	Reforma vai investīcija	Pasākums	Sākotnējā summa (EUR)	Pārskatītā summa (2025. gada 4. cet.) (EUR)	Aizkavēts	Plānotās investīcijas tiks pabeigtas pēc 2026. gada.	Enerģijas ietaupījuma, ražošanas jaudas vai tīkla paplašinājumu ziņā skaidri un kvantitatīvi nosakāmi mērķrādītāji	Komentāri
Beļģija	BE-C[C73]-R[R-704]	Reforma	Enerģētikas pārejas paātrināšana	0	0	IR	N/P	NAV	Aizkavēts
Beļģija	BE-C[C73]-R[R-703]	Reforma	Fotoelementu lietošanas saistības lielajiem patērētājiem	0	0	NAV	IR	NAV	Reforma, kas paredz privātajām ēkām uzstādīt saules bateriju paneļus – nav pieejams to ēku īpašnieku saraksts, uz kuriem attiecas šis pienākums
Beļģija	BE-C[C73]-I[I-720]	Investīcijas	Atkrastes energosala – federāla	100 000 000	100 000 000	IR	IR	NAV	Tvēruma samazināšana – sala vairs nav savienojama ar Angliju un Dāniju. Savienojuma izveide ar otro vēja parku (1,4 GW) ir atlikta, bet HVDC savienojums ar trešo vēja parku (arī 1,4 GW) ir apturēts budžeta pārsnieguma dēļ. Ietekme izpaudīsies ārpus ANM termiņa
Beļģija	BE-C[C72]-I[I-712]	Investīcijas	Enerģijas importa infrastruktūra	14 000 000	0	IR	IR	NAV	Projekts anulēts un svītrots no ANM *REPowerEU* nodaļas
Beļģija	BE-C[C72]-I[I-715]	Investīcijas	Pamatprogrammas “Apvārsnis 2” pamats	95 000 000	0	IR	IR	NAV	Projekts anulēts un svītrots no ANM *REPowerEU* nodaļas
Beļģija	BE-C[C73]-I[I-717]	Investīcijas	Enerģijas sadales optimizācija – Valonijas reģions	76 000 000	76 000 000	NAV	NAV	NAV	Tiek īstenots

Dalībvalsts	Pasākuma atsauces numurs	Reforma vai investīcija	Pasākums	Sākotnējā summa (EUR)	Pārskatītā summa (2025. gada 4. cet.) (EUR)	Aizkavēts	Plānotās investīcijas tiks pabeigtas pēc 2026. gada.	Enerģijas ietaupījuma, ražošanas jaudas vai tīkla paplašinājumu ziņā skaidri un kvantitatīvi nosakāmi mērķrādītāji	Komentāri
Itālija	IT-C[M7]-R[R1]	Reforma	Racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgajai enerģijai centrālajā un vietējā līmenī	0	0	NAV	N/P	NAV	Īstenotie
Itālija	IT-C[M7]-I[I6]	Investīcijas	Pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumu projekti starp Itāliju un kaimiņvalstīm	60 000 000	0	NAV	IR	IR	Projekts anulēts un svītrots no ANM *REPowerEU* nodaļas
Itālija	IT-C[M7]-I[I14]	Investīcijas	Pārrobežu gāzes eksporta infrastruktūra	45 000 000	45 000 000	NAV	IR	NAV	Tiek īstenots
Itālija	IT-C[M7]-I[I4]	Investīcijas	Tirēnu jūras saikne	500 000 000	500 000 000	NAV	IR	IR	Tiek īstenots
Itālija	IT-C[M7]-I[I5]	Investīcijas	SA.CO.I.3	200 000 000	200 000 000	NAV	IR	NAV	Tiek īstenots
Itālija	IT-C[M7]-I[I13]	Investīcijas	Adrijas līnijas 1. posms (Sulmonas kompresoru stacija un Sestino–Minerbio gāzesvads)	375 000 000	375 000 000	NAV	IR	NAV	Ietekme izpaudīsies ārpus ANM termiņa
Lietuva	LT-C[C8]-R[H-1–3-.H-1–3-]	Reforma	Atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas jaudas palielināšana	98 603 040	121 260 640	IR	IR	IR	Tiek īstenots
Lietuva	LT-C[C8]-I[H-3–1-.H-3–1-]	Investīcijas	Atbalsts AER ražotnēm (saules un vēja enerģija uz sauszemes)	549 130 737	549 130 737	IR	IR	NAV	Izpildes procesā – izpildes kavējumi

Dalībvalsts	Pasākuma atsauces numurs	Reforma vai investīcija	Pasākums	Sākotnējā summa (EUR)	Pārskatītā summa (2025. gada 4. cet.) (EUR)	Aizkavēts	Plānotās investīcijas tiks pabeigtas pēc 2026. gada.	Enerģijas ietaupījuma, ražošanas jaudas vai tīkla paplašinājumu ziņā skaidri un kvantitatīvi nosakāmi mērķrādītāji	Komentāri
Lietuva	LT-C[C8]-I[H-1–2-.H-1–2-]	Investīcijas	"Atbalsts tīra iekšzemes ūdens transportlīdzekļa iegādei"	9 091 000	9 091 000	IR	NAV	NAV	Ieviešana ir sākta – izpildes kavējumi – darbības jomas samazināšana
Polija	PL-C[G]-R[1.2.2]	Reforma	Šķēršļu likvidēšana atjaunīgo energoresursu integrēšanai elektroenerģijas tīklos	0	0	IR	N/P	NAV	Tiek īstenots
Polija	PL-C[G]-I[3.2.1]	Investīcijas	Dabasgāzes infrastruktūras būvniecība energoapgādes drošības nodrošināšanai	630 940 000	515 162 159	NAV	IR	NAV	Darbības jomas samazināšana Ietekme izpaudīsies ārpus ANM termiņa
Polija	PL-C[G]-I[3.1.4]	Investīcijas	Atbalsts valsts energosistēmai (Enerģētikas atbalsta fonds)	17 068 511 630	15 045 143 508	NAV	IR	NAV	Darbības jomas samazināšana Ietekme izpaudīsies ārpus ANM termiņa
Polija	PL-C[G]-I[3.1.5]	Investīcijas	Atkrastes vējparku būvniecība (Atkrastes vēja enerģijas fonds)	4 785 000 000	2 226 154 567	IR	IR	NAV	Darbības jomas samazināšana Ietekme izpaudīsies ārpus ANM termiņa

Dalībvalsts	Pasākuma atsauces numurs	Reforma vai investīcija	Pasākums	Sākotnējā summa (EUR)	Pārskatītā summa (2025. gada 4. cet.) (EUR)	Aizkavēts	Plānotās investīcijas tiks pabeigtas pēc 2026. gada.	Enerģijas ietaupījuma, ražošanas jaudas vai tīkla paplašinājumu ziņā skaidri un kvantitatīvi nosakāmi mērķrādītāji	Komentāri
Polija	PL-C[G]-I[1.2.4]	Investīcijas	Elektroenerģijas sadales tīklu izbūve vai modernizācija lauku apvidos, lai nodrošinātu jaunu atjaunīgo energoresursu pieslēgšanu	971 578 098	790 493 575	NAV	NAV	IR	Darbības jomas samazināšana Tiek īstenots
Polija	PL-C[G]-I[1.2.3]	Investīcijas	Pārvades tīklu, viedās elektroenerģijas infrastruktūras izstrāde	599 933 126	756 833 126	IR	NAV	IR	Tiek īstenots
Polija	PL-C[G]-I[1.1.2]	Investīcijas	Energokopienu īstenotās AER iekārtas	188 520 000	332 035 143	IR	NAV	NAV	Tiek īstenots
Rumānija	RO-C[C16]-R[R1.0]	Reforma	Tiesiskā regulējuma izveide valsts zemes izmantošanai par paātrinātas apguves teritorijām AER investīcijām	3 011 752	3 011 752	IR	N/P	NAV	Pasākumā ietilpst arī dažas investīcijas iekārtās. Iekārtu piegādes kavējumi
Rumānija	RO-C[C16]-I[I5.0]	Investīcijas	Valsts elektropārvades tīkla digitalizācija, efektivitātes paaugstināšana un modernizācija	56 237 200	51 788 527	IR	NAV	IR	3 apakšpasākumi Dažādi izpildes kavējumi

Dalībvalsts	Pasākuma atsauces numurs	Reforma vai investīcija	Pasākums	Sākotnējā summa (EUR)	Pārskatītā summa (2025. gada 4. cet.) (EUR)	Aizkavēts	Plānotās investīcijas tiks pabeigtas pēc 2026. gada.	Enerģijas ietaupījuma, ražošanas jaudas vai tīkla paplašinājumu ziņā skaidri un kvantitatīvi nosakāmi mērķrādītāji	Komentāri
Rumānija	RO-C[C16]-I[I4.0]	Investīcijas	Dotāciju kuponu shēma, lai paātrinātu atjaunīgās enerģijas apguvi mājsaimniecībās	610 762 268	305 381 134	IR	NAV	NAV	Izpildes kavējumi
Rumānija	RO-C[C16]-I[I6.0]	Investīcijas	Izmēģinājuma projekts 20 MW peldošu saules paneļu uzstādīšanai apūdeņošanas kanālos	17 000 000	0	IR	IR	IR	Projekts atcelts un izslēgts no *REPowerEU* nodaļas
Rumānija	RO-C[C16]-I[I2.0]	Investīcijas	Jaunas jaudas elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem	460 000 000	460 000 000	IR	IR	IR	Tiek īstenots
KOPĀ				**27 513 318 851**	**22 461 485 868**				

Piezīme: Kopumā šie pasākumi veido 44 % no kopējā finansējuma, kas piešķirts *REPowerEU* nodaļām.

Avots: ERP.

Saīsinājumi

Saīsinājums	Definīcija/Paskaidrojums
AER	Atjaunīgie energoresursi
ANM	Atveseļošanas un noturības mehānisms
ANP	Atveseļošanas un noturības plāns
DV	Dalībvalsts
EISI	Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
ETS	Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
HVDC	Augstsprieguma līdzstrāva
KVAI	Konkrētai valstij adresēts ieteikums
LESD	Līgums par Eiropas Savienības darbību
LNG	Sašķidrināta dabasgāze
NEKP	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns
SEG	Siltumnīcefekta gāze
TEN-E	Eiropas enerģētikas tīkls

Glosārijs

Termins	Definīcija/Paskaidrojums
“Gatavi mērķrādītājam 55 %”	ES tiesību aktu pakete, kuras mērķis ir nodrošināt klimata mērķu sasniegšanu, it īpaši līdz 2030. gadam samazināt ES siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 55 %.
Atveseļošanas un noturības mehānisms	ES finansiālā atbalsta mehānisms Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai un atveseļošanas stimulēšanai, kā arī zaļākas un digitālākas nākotnes izaicinājuma risināšanai.
Atveseļošanas un noturības plāns	dokuments, kurā izklāstītas dalībvalsts paredzētās reformas un investīcijas saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.
Eiropas pusgads	ikgadējs cikls, kas nodrošina satvaru ES dalībvalstu ekonomikas politikas koordinēšanai un progresa uzraudzībai.
FENIX	Komisijas datubāze, ko izmanto, lai pārvaldītu Atveseļošanas un noturības mehānismu.
Konkrētām valstīm adresēti ieteikumi	ikgadēji norādījumi, ko Komisija Eiropas pusgada ietvaros sniedz atsevišķām dalībvalstīm par šo valstu makroekonomikas, budžeta un strukturālo politiku.
Kopīgais rādītājs	novērtējums par progresu, kas panākts dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānu īstenošanā un līdz ar to ANM mērķu sasniegšanā.
Mērķdatums	kvantitatīvs novērtējums dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānā par tās progresu virzībā uz kādas reformas vai investīciju pabeigšanu.
Mērķis	kvantitatīvs novērtējums dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānā par tās progresu virzībā uz konkrētas reformas pabeigšanu vai investīciju.
Nacionālais enerģētikas un klimata plāns	desmit gadu dokuments, kurā izklāstīta dalībvalstu politika un pasākumi ES klimata mērķu sasniegšanai.
REPowerEU	ES iniciatīva, kuras mērķis ir izbeigt atkarību no fosilā kurināmā, dažādot energoapgādi un paātrināt pāreju uz tīru enerģiju.
***REPowerEU* nodaļa**	papildinājums dalībvalsts sākotnējam nacionālajam atveseļošanas un noturības plānam, un tajā ir izklāstītas valsts *REPowerEU* reformas un investīcijas.
Starpsavienotājs	pārvades elektrolīnija, kas savieno divu ES dalībvalstu tīklus, vai tīkla daļa, kas savieno dalībvalsti un trešo valsti un atrodas ārpus ES teritorijas.

Komisijas atbildes

https://www.eca.europa.eu/lv/publications/SR-2026-21

Laika grafiks

https://www.eca.europa.eu/lv/publications/SR-2026-21

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politikas jomas un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, proti, tiek ņemti vērā riski, kam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekļa *Petri Sarvamaa* vadītā IV apakšpalāta, kuras pārziņā ir to izdevumu jomu revīzija, kas attiecas uz tirgu regulējumu un konkurētspējīgu ekonomiku. Revīziju vadīja Eiropas Revīzijas palātas loceklis Mihails Kozlovs, kuram palīdzēja locekles biroja vadītāja Edīte Dzalbe un locekles biroja atašeja Laura Graudiņa, kā arī galvenais vadītājs *Juan Ignacio Gonzalez Bastero*, darba grupas vadītājs *Stefano Sturaro*, revidenti *Stefan-Razvan Hagianu*, *Ezio Guglielmi* un *Aikaterini Kiousi*. *Alexandra-Elena Mazilu* sniedza grafisku atbalstu, un *Irene Lopez Arranz* sniedza sekretariāta atbalstu.

No kreisās uz labo: Stefan-Razvan Hagianu, *Ezio Guglielmi, Aikaterini Kiousi*, *Juan Ignacio Gonzalez Bastero*, Mihails Kozlovs, *Stefano Sturaro*, *Irene Lopez Arranz*.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2026.

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar ERP Lēmumu Nr. 6–2019 par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence. Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Vāka foto: © teerapon – stock.adobe.com.

11. attēls, 4. tabula un VII pielikumā iekļautā tabula — karodziņu ikonas: Šie attēli ir izstrādāti, izmantojot resursus no *Adobe Stock* / Autors: *Black White Mouse*. Visas tiesības aizsargātas.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējās piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-7976-9	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/4346922	QJ-01-26-035-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7977-6	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/9067365	QJ-01-26-035-LV-N

KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, īpašais ziņojums Nr. 21/2026: "*REPowerEU* plāna īstenošanai nepieciešams papildu impulss", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026. gads.

REPowerEU plāns ir ES reakcija uz enerģētikas krīzi, ko izraisīja Krievijas iebrukums Ukrainā. Tajā tiek aplēsts, ka līdz 2030. gadam būs vajadzīgas papildu investīcijas aptuveni 300 miljardu EUR apmērā, lai pakāpeniski izbeigtu Krievijas fosilā kurināmā importu.

Revīzijā novērtējām, cik efektīvi plāns tiek pārvaldīts un īstenots, dažādojot piegādes, palielinot atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudu un stiprinot pārrobežu savienojamību.

Mēs konstatējām, ka ES ir ievērojami samazinājusi savu atkarību no Krievijas fosilajiem kurināmajiem. Tomēr līdz šim piesaistītās papildu investīcijas joprojām nav pietiekamas, lai sasniegtu augstākos atjaunīgās ražošanas jaudas mērķrādītājus. Plānā nav iekļautas efektīvas sistēmas, kas ļautu sekot līdzi progresam un ticami parādīt, kas ir sasniegts.

Mēs iesakām nostiprināt īstenošanas mehānismus, novērst finansējuma trūkumus, uzlabot galveno pārrobežu investīciju pārvaldību un izstrādāt stabilus snieguma rādītājus.

ERP īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu.

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Eiropas Savienības Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/contact
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Sociālie mediji: @EUauditors